

TÜRK MEDYASINDA KADIN ÇİNAYETLERİ

KEVSER HÜLYA AKDEMİR

TÜRK MEDYASINDA KADIN CİNAYETLERİ

COPYRIGHT © 2020

Bu yayının tüm hakları SETA Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı'na aittir. SETA'nın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

SETA Yayınları 166
I. Baskı: 2020
ISBN: 978-625-7040-64-8

Baskı: Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş., İstanbul

SETA | SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya 06700 Ankara TÜRKİYE
Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90
www.setav.org | info@setav.org | @setavakfi

SETA | İstanbul

Defterdar Mh. Savaklar Cd. Ayvansaray Kavşağı No: 41-43
Eyüpsultan İstanbul TÜRKİYE
Tel: +90 212 395 11 00 | Faks: +90 212 395 11 11

SETA | Washington D.C.

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite 1106
Washington D.C., 20036 USA
Tel: 202-223-9885 | Faks: 202-223-6099
www.setadc.org | info@setadc.org | @setadc

SETA | Berlin

Französische Straße 12, 10117 Berlin Germany
Tel: +49 30 20188466

SETA | Brüksel

Avenue des Arts 27, 1000 Bruxelles, Belgique
Tel: +3226520486

TÜRK MEDYASINDA KADIN CİNAYETLERİ

Kevser Hülya Akdemir

SETA

SIYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI
FOUNDATION FOR POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL RESEARCH
مركز الدراسات السياسية والاقتصادية والاجتماعية

İÇİNDEKİLER

TAKDİM | 7

GİRİŞ | 9

METODOLOJİ | 11

YAYIN İLKELERİ VE KRİTERLERİNİN BELİRLENMESİ | 13

İÇERİK ANALİZİ | 17

Cumhuriyet Gazetesi | 17

Sözcü Gazetesi | 26

Birgün Gazetesi | 32

Sabah Gazetesi | 38

Star Gazetesi | 45

Yeni Şafak Gazetesi | 51

Hürriyet Gazetesi | 58

Milliyet Gazetesi | 65

Habertürk Gazetesi | 72

SONUÇ VE ÖNERİLER | 81

Kriterlere Göre Gazetelere Öneriler | 82

Kamuya-Devlete Öneriler | 86

Sektöre Öneriler | 86

TAKDİM

---

19. yüzyılın başlarından itibaren modernleşmenin de etkisiyle kadınların toplumdaki konumu oldukça hızlı değişmiş ve bu değişim kadınlarla ilgili birçok tartışma alanını da beraberinde getirmiştir. Temel olarak iş, aile ve sosyal hayatı baz alan tartışma alanlarında kadın hakları üzerine çok sayıda tez ve antitezi öne sürülmüştür. Kadınların sahip olduğu haklar ise daha çok yaşadıkları mağduriyet alanları üzerinden tartışmaya açılmıştır. Bu bağlamda kadınlara yönelik işlenen suçlar modern toplumlarda halen mücadele edilen önemli bir meseledir. Özellikle kadınların yaşama hakkını elinden alan kadın cinayetleri Türk toplumunda da büyük tepkilerle karşılanmakta ve bu tür suçların sonlanması için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı gibi kurum ve kuruluşlar ciddi çalışmalarda bulunmaktadır. Ancak kadın cinayetlerinin çözümünde asıl olan toplumun meseleye olan bakış açısını doğru inşa edebilmesidir. Bu durumda hem karar mercilerinin düşüncelerinin hem de kamu algısının şekillenmesinde en önemli etken olan medyanın konuyu doğru şekilde ele alması ve uygun bir haber dili geliştirerek sunması hayati önem taşımaktadır.

Bu rapor Türk medyasının kadın cinayetlerini ele alış biçimini uluslararası kriterlere göre değerlendirmek ve daha sağlıklı bir toplumsal algının örülmesi için dikkat edilmesi gereken hususları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Raporun amacı incelenen gazetelerin konuyla ilgili eksikliklerini göstermek ya da gazeteler arası bir başarı sıralaması sunmak değil kriterlere göre ortaklık gösteren zafiyet alanlarının giderilmesi için neler yapılabileceğini tartışmaktır. Bu bağlamda Türk

medyasında etkili olduğu düşünölen ana akım gazetelerin belirlenen kadın cınayetlerine dair sosyal medya paylaşımları ve internet haberleri uluslararası literatür baz alınarak incelemeye tabi tutulmuş ve elde edilen sonuçlara göre belirli önerilerde bulunulmuştur.

Medyanın ve yeni medya araçlarının toplumun en önemli haber alma araçları haline geldiği açıktır. Bu nedenle hemen hemen her kesim üzerinde büyük etkisi olan medya kadın cınayetlerini haberleştirirken sahip olduğu sorumluluğu dikkate alarak özenli bir haber dili geliştirmelidir. Zira bu tür haberlerin yanlış bir perspektiften aktarılması haberin amacının aksine toplumda şiddete olan meylin artmasına dahi neden olabilir. Raporun amaçlandığı gibi kadınlara yönelik işlenen suçların azalmasına katkı sağlanması dileğiyle...

Prof. Dr. Burhanettin Duran
SETA Genel Koordinatörü

GİRİŞ

Kadına karşı işlenen suçlar hemen her toplumda büyük bir tepkiyle karşılanmakta ve bu suçlar nedeniyle bazen yargı bazen toplum bazen de suçu işleyen fail ya da failler suçlanmaktadır. Ancak bu konu adli, sosyal ve vicdani taraflarıyla çok yönlü bir meseledir ve kadına karşı işlenen suçların azalması için tahmin edilenden çok daha fazla kurum ve aktöre sorumluluk düşmektedir. Özellikle kadına yönelik cinsel suçlar ve cinayet haberlerinden sonra bu durumun önüne geçebilmek adına verilen cezaların artırılması çözüm olarak en çok öne çıkan konu başlığı olmaktadır. Bu tür suçlara karşı caydırıcı cezaların verilmesi ve adaletin sağlanması elbette ki çözüme hizmet edecek önemli bir adımdır. Ancak kadınların bu tür saldırılara maruz kalmaması için tek görev yargı ve adaletin değildir. Kadın cinayetleri kamusal bir mesele olarak toplumun topyekün mücadele etmesi gereken bir konudur. Bu aşamada toplumun konuya bakış açısı ve algısı hayati önem taşımakta ve toplumun görüşünü etkileyen en önemli araçların başında gelen medyaya önemli bir sorumluluk düşmektedir.

Toplum vicdanını derinden sarsan kadın cinayetleri medyada geniş yer bulmaktadır. Kadın cinayetlerine dair yayımlanan haberler toplumun dikkatini çekmekte ve büyük bir okuyucu kitlesine sunulmaktadır. Toplumun konuya dair ilgisinin farkında olan medya organları ise kimi zaman fazla okunma ve tıklanma sayılarına ulaşmak için bilinçli bir şekilde kimi zaman ise farkında olmadan kadın cinayetlerini aktarırken hatalı bir haber dili kullanmaktadır. Kullanılan haber dili toplumu korku ve infiale sürüklemek, saldırıya uğrayan kadınların kişisel hak-

larını çiğnemek ya da cinayet haberini toplumun sıradanlaştırarak algılayacağı şekilde sunmak gibi zafiyetlere neden olabilmektedir. Bu nedenle medyanın kadın cinayetlerini aktarırken özenli olması gerekmektedir.

Medyanın etkileri konusunda yapılan araştırmalar şiddet gösteriminin saldırgan tutumlar üzerinde doğrudan ve dolaylı etkileri olduğunu ortaya koymaktadır.¹ Medyada şiddet gösterimi hakkında yapılan çalışmalar toplumda kadınlara yönelik şiddetin yaygınlaşmasında bu konuda yayımlanan haberlerin hatalı aktarımının etkili olduğunu söylemektedir.² Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda kadın cinayetleri aktarılırken doğru bir dil kullanılmasının ve belirli kriterlere göre hareket edilmesinin gerekliliği daha iyi anlaşılmaktadır. Bu noktada medya organlarının kadın cinayeti haberlerini sunarken dikkat etmesi gereken noktaların belirlenmesi ve bu kriterler çerçevesinde bir haber dilinin kullanılması faydalı olacaktır.

Bu rapor Türk medyasında kadın cinayetlerinin ele alınış biçimini incelemek üzere hazırlanmıştır. Öncelikle kadın cinayetlerinin medyaya yansıma şekilleri üzerine uyulması gereken uluslararası yayın ilkeleri belirlenmiştir. Sonrasında 2018’de gerçekleşen ve süreci 2019’da da devam eden ve aynı yıl içerisinde Türk medyasında yer alan ve çok konuşulan kadın cinayetleri haberleri derlenerek içerik ve sosyal medya analizine tabi tutulmuştur. Bu analiz belirlenen uluslararası yayın ilkeleri baz alınarak gerçekleştirilmiştir.

Rapor 2019’da Türkiye’de işlenmiş kadın cinayetlerinin *Habertürk*, *Hürriyet*, *Milliyet*, *Sabah*, *Yeni Şafak*, *Star*, *BirGün*, *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazetelerinin internet haberlerine ve sosyal medya paylaşımlarına nasıl yansıdığına odaklanmaktadır. Rapor en çok takipçi ve okuyucuya ulaştığı düşünülerek ana akım medya organlarını incelemeye tabi tutmaktadır. Ancak raporun amacı kadın cinayetlerinin çözümüne hizmet edebilmek adına tüm medya kanallarının bu konuda geliştirmeleri gereken ortak noktaları tespit etmek ve buna dair belirli çözüm önerileri sunabilmektir.

1 Samet Ceyhan, “Yazılı Medyada Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinde Kullanılan Dilin ve Görsellerin İncelenmesi”, (T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Ankara: 2014).

2 Neil Malamuth, “Sexual Violence in the Media: Indirect Effects on Aggression Against Women”, *Journal of Social Issues*, Cilt: 42, Sayı: 3, (1986), s. 75-92.

METODOLOJİ

Türkiye’de kadın cinayetlerinin medyaya yansıma şekillerinin incelenmesi için öncelikle uluslararası literatür taraması yapılarak sekiz kriter belirlenmiştir. Sonrasında ana akım medyayı farklı siyasi pozisyonlara göre temsil eden dokuz gazete üzerinden sosyal medya ve haber analizi olmak üzere iki aşamalı inceleme gerçekleştirilmiştir. Bu gazeteler Kemalist sol medyayı temsil eden *Cumhuriyet*, *Sözcü* ve *BirGün*; seküler merkez medyayı kapsayan *Hürriyet*, *Milliyet*, *Habertürk* ve sağ muhafazakar siyasi görüşe yakın olan *Sabah*, *Star* ve *Yeni Şafak* olarak belirlenmiştir. 2018’de gerçekleşmiş fakat süreci 2019’da da devam eden ve 2019’da işlenen kadın cinayetlerinden medyada en çok yer edinenlerden bir örneklem seçilmiştir. Örneklemede yer alan isimler ve cinayetlerin işlenme tarihleri aşağıda verilmiştir:

- Ecem Balcı (5 Ocak 2018)
- Şule Çet (1 Haziran 2018)
- Emine Bulut (18 Ağustos 2019)
- Güleda Cankel (20 Kasım 2019)
- Ceren Özdemir (3 Aralık 2019)

İçerik analizi bölümünde gazetelerin belirlenen cinayetlerle ilgili Twitter paylaşımları ve internet siteleri üzerinden yayımladığı haberler incelenmiştir. Her iki kaynak üzerinden elde edilen içeriklerin popüler paylaşımlar ve internet haberleri olmasına dikkat edilmiştir.

Gazetelerin haberlerini duyurmak için kullandığı en etkili mecralardan biri olan Twitter hesapları üzerinden sosyal medya analizi yapılmıştır. Sosyal medyada konuyla ilgili yayımlanan en popüler paylaşımlar detaylı arama kullanılarak belirlenmiştir. Her bir gazete için iki sosyal medya paylaşımı incelemeye dahil edilmiştir. Sosyal medya paylaşımlarında olayın hangi görsel ve başlıkla okuyucuya duyurulduğu incelenmiştir. Haber analizi bölümünde ise gazetelerin internet sitelerinden konu ile ilgili yayımladıkları haberlerden en popüler olanları yine Google detaylı arama üzerinden ilgili haber sitesi için yazılan anahtar kelimeler yardımıyla tespit edilmeye çalışılmıştır. Her gazete için iki internet haberi analiz edilmiştir. Bunların ilgili olay hakkında en detaylı hazırlanan haberler olmasına dikkat edilmiştir. Nitekim kimi zaman “son dakika” olarak duyurulan birçok haber çok okunmuş olmasına rağmen bir görsele sahip değildir ya da kısa bilgilendirmelerde bulunmak için yayımlanmıştır. Bu gibi haberler incelemeye dahil edilmemiştir.

Analiz bölümünün ardından her gazete için incelenen tüm haberlerdeki genel sorunları ve bu sorunların düzeltilmesi için gerekli olan muhtemel çözüm önerilerini sunan bir “sonuç ve öneriler” bölümü hazırlanmıştır. Bu bölümde gazetelerin incelenen sosyal medya paylaşımları ve internet haberleri kriterler çerçevesinde değerlendirilerek genel başarı performanslarını gösteren tablolara işlenmiştir. Bu tablolarda içeriği genel olarak kriterlere uygun olanlar yeşil ve uygun olmayanlar da kırmızı olarak renklendirilmiştir.

Raporda yer verilen sosyal medya paylaşımları ve haberler internet ortamında dolaşıma girdiği için tıklanma-okunma sayıları ve popülerlikleri zamanla farklılık gösterebilmektedir. Haberler raporun hazırlandığı Aralık 2019-Nisan 2020 arasındaki arama sonuçlarına göre seçilmiştir. Raporun öncelikli amacı gazeteler için performans değerlendirmesi yapmaktan öte mevcut kadın cinayetlerini haberleştirirken yapılan hataları görünür kılarak bu yanlışların düzeltilmesine katkıda bulunmak ve bir kamusal faydaya hizmet etmektir. Bu nedenle haber sıralamasının zaman içerisinde farklılık göstermesi yöntemsel olarak müdahale edilebilir bir durum olmamakla beraber rapor için bir sorun teşkil etmemektedir.

Raporda son olarak bütün gazeteleri içine alacak şekilde bir sonuç ve öneriler bölümü hazırlanmıştır. Her gazetenin genel performansının karşılaştırmalı incelenmesiyle beraber tespit edilen eksik ve hatalara değinilmiş, toplumsal bir mesele olan kadın cinayetlerini aktarım konusunda neler yapılması gerektiği söylenmiştir.

YAYIN İLKELERİ VE KRİTERLERİNİN BELİRLENMESİ

Kadına yönelik şiddet hem uluslararası hem de ulusal alanda büyük bir sorun teşkil etmektedir. Kadın cinayetleri de bu sorunun en büyük göstergesinden biridir. Türkiye’de kadın cinayetlerinin medya görünürlüğü son yıllarda artış göstermektedir. Bu bağlamda medyada artan bu görünürlük bazen etik dışı olabilmektedir. Bu etik dışı haberciliğin oluşmasında çeşitli dinamikler etki etmektedir. Literatüre baktığımızda bu dinamiklerin neler olduğu ve buna karşın yapılması gerekenlere ilişkin çeşitli araştırma ve tartışmalar yapıldığı gözlemlenmektedir.

Avrupa gazetecilik etiğinin oluşumunda üç önemli dönem olduğu varsayılmaktadır: 1954 Bordeaux Bildirgesi, 1971 Münih Bildirgesi ve 1993’te Avrupa Konseyi’nde hazırlanan aynı yöndeki bir metin. Ülkeler ve kıtalar üstü arayışlar Birleşmiş Milletler (BM) ve UNESCO çatıları altında süregelmiştir.³ Türkiye’de ise Türkiye Gazeteler Cemiyeti iç tüzükle birlikte bu alanı doldurmaya çalışmıştır.⁴ Günümüzde genel kriterler olsa bile her gazete aldığı pozisyona göre kendi etik kurallarını belirlemektedir. Fakat gazeteler hem genel etik kurallarını hem de kendi belirledikleri etik kuralları bazen çiğnemektedir. Bunun çeşitli örnekleri olabilmekle beraber genel anlamda yapılan etik dışılık

3 Orhan Orgarun, “Bugünkü Anlamına Yakın Düzeyde Gazetecilik, Son Üç Yüzyılın Ürünü?,” Bandırma Manşet, 19 Ocak 2017, <http://www.bandirmamanset.com/kose-yazilari/bugunku-anlamina-yakin-duzeyde-gazetecilik-son-uc-yuzyilin-urunu-7135.html%20adresinden%20al%C4%B1nd%C4%B1>, (Erişim tarihi: 16 Haziran 2020).

4 “Tüzük”, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, <http://www.tgc.org.tr/kurumsal/tuzuk.html>, (Erişim tarihi: 16 Haziran 2020).

kar gütmeye ve tıklama alabilme gibi nedenlerden dolayıdır. Ayrıca farkında olmadan da gazeteler etik dışı durumlar oluşturmaktadır. Bu durumlar arasında “kamu yararı” adı altında yapılan etik dışılık en çok rastlanan durumdur. Kamu yararı olgusu gazeteciler ve akademisyenler arasında tartışmaya açık bir konudur. Kadın cinayetleri medyaya yansıtılırken kamu yararının olup olmasının yanı sıra “Kadınların medyada temsili nasıl olmalıdır?” gibi sorular da gündeme gelmektedir.

Kriterleri belirlemede kullanılan yöntem literatür taraması, alan yazı okuması ve gazetelerin haberleri sunuşlarından oluşmaktadır. Bütün bunlara göre toplam sekiz kriter belirlenmiştir. Her kriterin içerik ve kaynağı gösterilecek şekilde açıklamaları yapılmıştır. Bu bağlamda Tablo 1’deki kriterler incelenebilir:

TABLO 1. KADIN CİNAYETİ AKTARIM DİLİ ÜZERİNE BELİRLENEN KRİTERLER
<p>Yanlış Gereçlendirme</p> <p>Kadının bulunduğu durumu suçlayan ve bu durumu bir korku nesnesine dönüştürerek yanlış gereçlendiren haberlerin yapılmaması gerekir. Failin cinayeti gerçekleştirilmesine dair sunduğu sebepler bu bağlamda haberlerde ön plana çıkarılmamalıdır. “Boşanmak isteyen karısını öldürdü”, “Ayrılmak istediği kız arkadaşına saldırdı” ya da “Çocuğunu göstermeyen karısını öldürdü” gibi kullanımlar bu duruma örnektir. Bu tür ifadeler şiddeti gereçlendirerek faili destekleyici bir tavrın doğmasına neden olabilir.¹</p>
<p>İnfial Oluşturma-Korku Uyandırma</p> <p>Dehşet verici, halkta tedirginlik ve korku oluşturabilecek ifadelerle ya da görüntüleri yer verilmesi infial oluşturma olarak değerlendirilir. Zaman zaman gazeteler kadın cinayetlerini adli bir vaka olarak sansasyonel ifadelerle sunmaktadır. Şiddete uğramış ya da cinayete kurban gitmiş kadınların fotoğrafları sansürlenmiş şekilde de olsa kullanılmaktadır. Ancak sansürlenmiş olsa da ceset fotoğraflarının kullanılması yine infial oluşturma olarak değerlendirilmelidir.² Ayrıca olayın gerçekleşme şekline dair ayrıntılı bilgi verilmesi ve failin adım adım neler planladığını ve gerçekleştirdiğini aktarması okuyucu üzerinde korkuya neden olmakta, zaman zaman kadınları güçsüz ve saldırıya açık gösterebilmektedir.³</p>
<p>Sıklık Belirten Kelimeler</p> <p>Kadın cinayetleri aktarılırken sıklık belirten ifadelerden kaçınılmalıdır. “Yine bir kadın cinayeti” gibi söylemler durumun sıklığını belirtmekten öte bu olayların normalleşmesine neden olabilmektedir.⁴ Her ne kadar sıklık belirten kelimeler kadın cinayetlerine yönelik bir tepki ve öfke niteliğinde olsa da bu ifadeler durumun kısmen meşrulaşmasına ve bazı insanların olumsuz bir örnek üzerinden olsa dahi benzer bir eylem için cesaretlenmesine neden olabilmektedir.⁵</p>
<p>Hedef Gösterme</p> <p>Haberde suçlamaya/sapkınlığa yönelik hedef kitle gösterimi verilir vermediği ve nefret söylemi uyandıracak bir üslubun kullanılıp kullanılmadığının tespit edilmesi gereklidir. “Erkekler 2019’da 330 kadın öldürdü”, “Her yer suç mahalli”, “Yeni tahliye olmuştur”, “Polis memuru ruhsatlı tabancasıyla öldürdü” gibi ifadeler suçlamaya ve/veya sapkınlığa yönelik bütünsel hedef kitle gösterimi ve nefret dili manasına gelmektedir. Bu tür haberlerin bir ön yargı ile yazılıp yazılmadığı ve benzer sosyal statüdeki kişilere karşı nefret söylemi geliştirip geliştirmede tartışma konusu olabilmektedir.⁶</p>

Failin Psikolojik Durumunu Ön Plana Çıkarma
Eğer katilin psikolojik problemleri varsa bu durum olayı başkaları veya katil tarafından meşrulaştırabilir. Şiddeti ve cinayeti katilin psikolojisi üzerinden açıklamak olayın toplumsal boyutunun iskanlanmasına ve kamusal bir sorun olarak kadın cinayetlerinin tehlikeli bir noktaya taşınmasına neden olabilir. ⁷ Tecavüz eden, öldüren veya şiddet uygulayan erkekleri “psikopat, akıl sağlığı bozuk” ya da “çocukken o da tecavüze uğramış” gibi ifadelerle sunmak olayı bireyselleştirerek kadına yönelik şiddetin toplumsal kökenlerinin göz ardı edilmesinin önünü açabilir. ⁸
Faili Yanlış Tanımlama
Kadın cinayeti haberlerine bakıldığında birçoğunda fail ve kurban arasındaki akrabalık ya da yakınlık derecesine dikkat çekildiği görülmektedir. “Eş, eski eş, sevgili, eski erkek arkadaş” gibi tanımlamalar faili belirtmek için oldukça sık kullanılmaktadır. Ancak faileri tanımlayıcı bilgiler meslekleri ya da diğer toplumsal rol ve kimliklerine odaklanılarak aktarılmalıdır. ⁹ Durumu bir nevi meşrulaştıran “aile içi şiddet” kavramına kesinlikle yer verilmemelidir. Çünkü bu kavramlar cinsiyet ve güç arasında bir ilişkinin kurulmasına neden olabileceği gibi şiddeti “aile” kisvesi altında gizleyebilmektedir. ¹⁰ Failin kadının duygusal birliktelik yaşadığı partneri olduğu bilgisi cinayet haberini romantikleştirebilmekte, olayın önemini azaltarak suç sevginin arkasına itmekte ve bu şekilde sorunu pekiştirmektedir. ¹¹ Bu nedenle haberlerde katil tanımlanırken yakınlık dereceleri tek ve en önemli özellik olmamalı, haber başlığı ya da alt başlık gibi bölümlerde bu ifadeler yer almamalıdır.
Kurban Hikayesi-Suçlu Hikayesi
Cinayet saldırısında yaşamını yitiren kurbanın hayat hikayesine odaklanmak yerine suçluların hayat hikayeleri, kimlikleri ve sapkın davranışı gerekçelendirme ifadelerinden bahsediliyorsa suçlunun hikayesine ağırlık verilmiş olur. Failin hikayesi kahramanlaştırılarak, faille empati oluşturarak ve benzer olaylara örnek teşkil edecek şekilde aktarılmamalıdır. ¹² Kişilerin özel yaşamı kamu çıkarlarının gerektirdiği durumlar dışında yayın konusu olmamalıdır. ¹³
Haber Görseli Tercih
Kadın cinayetleri haberleştirilirken olay yeri, suç aleti, mağdurun kanlı ve yaralı görüntüleri, ceset fotoğrafı ve failerin gülümseyen halleri görsel olarak kullanılmamalıdır. ¹⁴ Kurban ile empati kurulmasını zorlaştıracak şekilde failin gündelik görüntülerine yer verilmemesi gerekir. Bunun yerine haberlerde failin tutuklu ya da yargılanırken çekilen fotoğrafı kullanılmalıdır. ¹⁵ Kamu yararı olmadıkça cinsel saldırı mağdurlarının görüntülerine yer verilmemelidir. ¹⁶ Suçlunun itibar uyandıracak görüntülerinin kurbanların açık-net görüntüleri ile yan yana kullanılması hatalıdır. Doğru haber görselinin tercih edilmemesi etik değerleri çığnemenin yanı sıra infiale de neden olmaktadır.

1 Gamze Güneş ve Buğra Yıldırım, “Cinsiyet Temelli Bir Savaş: Kadın Cinayetlerinin Medyada Temsili Üzerine Bir Değerlendirme”, *Toplum ve Sosyal Hizmet*, Cilt: 30, Sayı: 3, (2019), s. 936-964.

2 İsmail Çağlar, Kevser Hülya Akdemir ve Metin Erol, *Türk Medyasında Terörün Ele Alınışı*, (SETA, İstanbul: 2018).

3 Pauline B. Bart ve Patricia H. O'Brien, *Stopping Rape: Successful Survival Strategies* (Athene Series, 1993), s. 112.

4 Fatma Avcı ve Ayşad Güdekli, “Toplumsal Cinsiyet ve Medya İlişkisi: Yazılı Basında Kadına Şiddet ve Kadın Cinayetleri Haberleri Üzerine Bir Analiz”, *International Journal of Cultural and Social Studies*, Cilt: 4, Sayı: 2, (2018), s. 475-506.

5 Ceren Yeğen, “İnternet Haberciliğinde Kadın Cinayeti Haberlerinin Sunumu: Posta Gazetesi Örneği”, *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, Cilt: 4, Sayı: 3, (2014), s. 15-28.

6 Cengiz Alğan ve Levent Sensever, *Ulusal Basında Nefret Suçları: 10 Yıl, 10 Örnek*, (Yön, İstanbul: 2010).

7 Güneş ve Yıldırım, “Cinsiyet Temelli Bir Savaş: Kadın Cinayetlerinin Medyada Temsili Üzerine Bir Değerlendirme”, s. 936-964.

8 Jane Caputi, *The Age of Sex Crime*, (Popular Press, 1987).

9 Songül Sallan Gül ve Yonca Altındal, “Medyada Kadın Cinayeti Haberlerindeki Cinsiyetçi İzler: Radikal Gazetesi”, *Akdeniz İletişim Dergisi*, Sayı: 24, (2015), s. 165-188.

10 Marian Meyers, *News Coverage of Violence Against Women: Engendering Blame*, (SAGE Publications, Londra: 1997).

11 Güneş ve Yıldırım, “Cinsiyet Temelli Bir Savaş: Kadın Cinayetlerinin Medyada Temsili Üzerine Bir Değerlendirme”, s. 955.

12 Charlie Beckett, “Fanning the Flames: Reporting Terror in a Networked World”, Columbia Journalism School, 22 Eylül 2016.

13 Esra Serdar Tekeli, “Kadın Cinayetlerinin Haberleştirilmesi Bağlamında Medya Etiğini Yeniden Tartışmak: Habertürk Gazetesi Örneği”, *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi (AKAR)*, Cilt: 1, Sayı: 1, (2016), s. 134.

14 Aziz Coşkun ve Hüseyin Köse, “Hurriyet.com.tr’de Kadın Cinayeti Haberlerinin Retorik Haber Çözümleme Yöntemi Açısından İncelenişi”, *Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 4, (2018), s. 191-222.

15 Ceyhan, “Yazılı Medyada Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinde Kullanılan Dilin ve Görsellerin İncelenmesi”, s. 45.

16 “Tüzük”.

İÇERİK ANALİZİ

CUMHURİYET GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

Cumhuriyet gazetesi 5 Ocak 2018'de kaybolan Ecem Balcı'nın cinayete kurban gitmesine dair 16 Şubat 2018'de Twitter üzerinden aşağıdaki haberi yayımlamıştır. 19 Ocak 2018'de ise katilin yakalanma haberini vermiştir.

İlgili olaya ilişkin gazetenin sosyal medya paylaşımlarından en popüler olanlarından biri Ecem'in annesi ile birlikte fotoğrafı eşliğinde ve "Annese İntihar Etmmişti. Katil Suçunu İtiraf Etti, Kayıp Ecem'in Cesedi Bulundu" başlığıyla verilmiştir. Bilgi vermeye yönelik bir başlık kullanılan haberde rahatsız edici bir görsel tercihinde bulunulmamıştır. "Ecem Balcı'nın Katili Tutuklandı" başlığıyla verilen

ikinci incelenen paylaşımda ise katilinin tutuklandığı bilgisinin fail ile mağdurun yan yana fotoğraflarının kullanılarak duyurulduğu görülmektedir. Ayrıca failin gülümseyen haline yer verilmiştir. Bu kullanım mağdurun yakınlarında ve halk üzerinde infiale neden olabileceğinden doğru bir görsel tercihi değildir.

Cumhuriyet'in Ecem Balcı cinayetine dair yayımladığı haberlerden en çok okunanlar Google üzerinden detaylı arama ile tespit edilmiştir. Bu aramaya göre konuya dair gazetenin en çok okunan internet haberi “Ecem Balcı Cinayeti Davasında Flaş Gelişme: Sanık Olan Eşi için Tanıklık Yapmadı”⁵ başlığıyla 21 Kasım 2018’de yayımlanmıştır. Haber içeriğine bakıldığında cinayet zanlısından “sevgisinin kızı Ecem Balcı’yı (17) öldürüp, cesedini ormanlık alana gömdüğü suçlamasıyla tutuklu yargılanan Süleyman Kara” olarak bahsedildiği görülmektedir. Failin kurbanla yakınlık derecesinin başlık ya da alt başlık gibi yerlerde geçerek okuyucunun dikkatinin bu noktaya çekilmesi kriterler bölümünde açıklanan “failin yanlış tanımlanması”na örnek olarak görünmektedir. Yayımlanan cinayet haberi istatistiklerine göre failerin çok büyük bir bölümünün kadının en yakınındaki erkekler olduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Ancak bu tür kullanım kadına yönelik şiddetin gerekçelerinden biri olarak algılanarak toplumda yanlış bir algı oluşmasına sebep olmaktadır.

Bu konuya dair gazetenin en çok okunan haberlerinden bir diğeri “Annesinin Erkek Arkadaşı Öldürmüştü... Ecem’in Günlüğüne Yazdıkları Kan Dondurdu”⁶ başlıklı haber olmuştur. Haber içeriğinde Ecem Balcı’nın cinayetine dair bütün ayrıntıların yer aldığı görülmektedir. Ecem Balcı’nın kaybolmasından kısa süre sonra intihar eden annesinin intihar mektubuna yer veren haber annesinin kızına yönelik suçlamalarını gündeme getirmiştir. Kamu yararına bir fayda sağlamayacak olan bu ayrıntılara haber içeriğinde yer verilmesi yanlıştır. “Kurban hikayesi-suçlu hikayesi (failin doğru betimlenmesi)” kriteri bağlamında özel hayatın gizliliğini ihlal eden bu ayrıntılara yer verilmemelidir. Ayrıca failden haber başlığında “annesinin sevgilisi” olarak bahsedilmesi de failin doğru betimlenmemesine ve cinayete dair algının yanlış yönlendirilmesine neden olmaktadır. Bununla beraber “kan dondurdu” gibi sansasyonel bir yazı dilinin de kullanılmaması gerekmektedir.

⁵ “Ecem Balcı Cinayeti Davasında Flaş Gelişme: Sanık Olan Eşi için Tanıklık Yapmadı”, *Cumhuriyet*, 21 Kasım 2018.

⁶ “Annesinin Erkek Arkadaşı Öldürmüştü... Ecem’in Günlüğüne Yazdıkları Kan Dondurdu”, *Cumhuriyet*, 31 Ocak 2019.

Şule Çet Haber Analizi

Cumhuriyet gazetesinin Twitter hesabından Şule Çet cinayetine dair paylaşılan haberler arasında en popüler olanları incelenmiştir. Bu incelemeye göre aşağıdaki görsel içerikli haberlerin en fazla etkileşim aldığı tespit edilmiştir.

İlk görselde kurbanın görüntüsü gündelik hayattaki halini yansıtacak şekilde aktarılmıştır. Kamu yararı olmaksızın cinsel saldırı mağdurlarının açık görüntülerinin paylaşılması sakıncalıdır ancak Şule Çet davası tartışmalı bir cinayet olarak kamuya mal olmuş ve geniş kitlelerce takip edilmiştir. Cinsel saldırıya maruz kaldığı mahkeme sonucunda kesinleşmiştir. Bu nedenle görsel kullanımında bir sorun yoktur.⁷ İkinci sosyal medya paylaşımında mağdur ile failin fotoğraflarının yan yana kullanılması ise belirlenen haber aktarım diline aykırıdır. Ayrıca failerin gülümseyen ve itibar uyandıracak görüntülerinin kullanılmaması gerekir. Hatalı haber görseli tercihi hem mağdurların yakınlarında hem de okuyucuda infiale neden olabilmektedir. Haber başlığı dava süreciyle ilgili bilgi verdiği için kullanıma uygundur.

Şule Çet cinayetine dair *Cumhuriyet* gazetesinde çıkan haberlere bakıldığında en popüler haberin “Şule Çet Davasında Karar Açıklandı: Aksu’ya ‘İyi Hal İndirimi’”⁸ başlıklı haber olduğu görülmüştür. Uzun süre gündemde kalan ve oldukça tartışmalı geçen dava sürecinin son bulmasının toplumun ilgisini çektiği açıktır. Bununla beraber en popüler haberlerden birisi de “Şule Çet Davası:

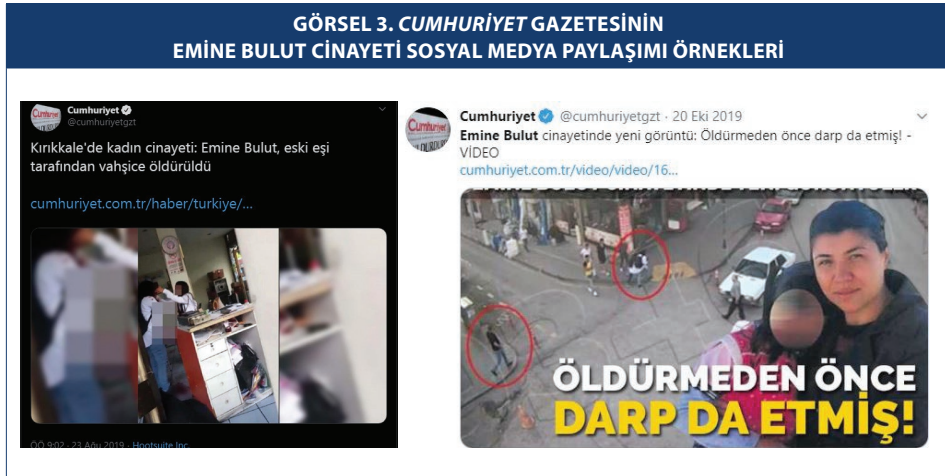
⁷ Diğer gazeteler için hazırlanacak “Şule Çet Haberler Analizi” bölümlerinde olayın bir kamusal boyut kazandığı ve bu nedenle bir cinsel saldırı davası olsa da Şule Çet’in görsellerine yer verilmesinde sorun olmadığı açıklaması tekrar edilmeyecektir.

⁸ “Şule Çet Davasında Karar Açıklandı: Aksu’ya ‘İyi Hal İndirimi’”, *Cumhuriyet*, 4 Aralık 2019.

Boyundaki Kırık Elle Boğmadan”⁹ haber başlığıyla verilen haberdır. Haberin daha çok ilgi çekmesi için sansasyonel bir şekilde verildiği görülmektedir. Ancak bu kullanım okuyucuda infiale neden olabilmektedir. Haber içeriğine baktığında ise davaya dair savunma metinlerinden alıntılanan kısımların korku uyandıracak şekilde sunulduğu görülmektedir. Tecavüz suçlamasının yer aldığı dosyanın konuya dair tüm ayrıntılarına haberde yer verilmiştir. Fakat “korku ve infial uyandırma” kriterine göre kamusal bir yarar olmaksızın bu gibi ayrıntıların haberlerde aktarılması tecavüz korkusunu tetiklemekte ve toplum üzerine korku uyandırmaktadır.

Emine Bulut Haber Analizi

Türkiye’de büyük bir tepki ve üzüntüyle karşılanan Emin Bulut cinayetine dair *Cumhuriyet* gazetesinin aşağıdaki Twitter paylaşımları incelemeye tabi tutulmuştur.

Emine Bulut cinayetini *Cumhuriyet* gazetesi Twitter hesabından “Kırıkkale’de Kadın Cinayeti: Emine Bulut Eski Eşi Tarafından Vahşice Öldürüldü” başlığıyla duyurmuştur. Haber başlığı ve kullanılan görselin belirlenen kriterler için uygun olmadığı anlaşılmaktadır. Öncelikle ilk paylaşımda “eski eş” vurgusunun bulunduğu göze çarpmaktadır. Bu kullanım cinayetin kendisinden ziyade fail ile mağdur arasındaki ilişkiye dikkat çekmektedir. Bunun yerine failin diğer toplumsal rol ve kimlikleri üzerinde durulmalıdır. Ayrıca mağdurun olay anına ait yaralı görüntülerinin paylaşılması infiale neden olabilmektedir. Şiddete ve sal-

⁹ “Şule Çet Davası: Boyundaki Kırık Elle Boğmadan”, *Cumhuriyet*, 10 Temmuz 2019.

dırıya uğrayan kadınların fotoğraflarının sansasyonel bir şekilde verilmesi etik ilkelere uygun değildir.

Diğer bir popüler haber ise failin mağdur ve kızını takip ettiği güvenlik kamerası görüntülerini paylaşmış ve “Öldürmeden Önce de Darp Etti” başlığıyla haberi sunmuştur. Olayın gerçekleşme anına dair açık görüntülerin kullanılması hatalı görsel kullanımudur ve failin eylemlerinin adım adım aktarılması halk üzerinde korku uyandırabilmektedir. Bu görüntülerin paylaşılması benzer sorunları yaşayan kadınlar için korku kaynağı iken bu tür saldırgan girişimlerde bulunmaya meyilli kişileri de cesaretlendirici olabilmektedir.

Emine Bulut cinayetine dair *Cumhuriyet* gazetesinin internet sitesinde yer alan en popüler haberlerden birisi “‘Emanete’ Hıyanet Her Ay 30 Ölü!”¹⁰ başlığıyla yayımlanmıştır. Prof. Dr. Fatmagül Berktaş’ın Emine Bulut’un öldürülmesinin ardından söylenen “Kadınlar bize emanettir” açıklamalarına tepki göstererek “Kadını özerk bir birey değil, erkeğin koruması altındaki bir varlık olarak görüyor. Seni lütfedip koruyacak. Dolayısıyla korunmaya değer kadınlar var, değmeyecek kadınlar var. İtaat edersen korunursun, etmezsen şiddeti hak edersin...” dediği aktarılmıştır. Bu tür bir açıklama referansını dini bir kaynaktan aldığı bilinen “Kadınlar emanettir” inancına sahip kitleyi “kadın hakları karşıtı” olarak “hedef göstermekte”dir. “AKP’ye oy veren kadınlar” sorulduğunda verilen “Dindar kesimde de çok bilinçli kadınlar var” açıklaması ise kadınlara yönelik başka bir hedef göstermemiştir. Bu cümle öncelikle AK Parti’ye oy vermekle “dindar” olmayı aynı kefeye koymakta ve sonrasında “dindar ve AK Parti’li olsa da bu kitle içerisinde de bilinçli kadınlar olduğunu” söylemektedir. Yani dindar ve AK Parti’li kadınlar “bilinçsiz” olmakla suçlanmış ve hedef gösterilmiştir. “Emine Bulut Cinayetinde Gerekçeli Karar Açıklandı”¹¹ başlıklı haber ise failin aldığı cezaya ve mahkeme kararına dair okuyucuyu bilgilendirici ayrıntılı bir içerik sunmuştur. Haber başlık ve içerik olarak etik ilkelere uygun hazırlanmıştır.

Güleda Cankel Haber Analizi

2019’un sonlarında gerçekleşen Güleda Cankel cinayetine dair *Cumhuriyet* gazetesinin en popüler Twitter paylaşımları Görsel 4’te yer almaktadır.

10 “‘Emanete’ Hıyanet Her Ay 30 Ölü!”, *Cumhuriyet*, 3 Eylül 2019.

11 “Emine Bulut Cinayetinde Gerekçeli Karar Açıklandı”, *Cumhuriyet*, 4 Kasım 2019.

GÖRSEL 4. CUMHURİYET GAZETESİNİN GÜLEDA CANKEL CİNAYETİ SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMI ÖRNEKLERİ

Paylaşılan her iki görsel de kadın cinayetlerinin aktarılma ilkelerine uygundur. Ne mağdurun cinayet anına ait yakınlarını yaralayıcı ve okuyucuları rahatsız edici hali paylaşılmış ne de faille beraber fotoğrafına yer verilmiştir. Bununla beraber ilk görselde yer alan “eski erkek arkadaşı tarafından bıçaklanan” ifadesinin haber başlığında bulunmaması gereklidir. Faili tanımlayıcı farklı ifadelerin kullanılması ve mağdur ile arasındaki ilişkinin ön plana çıkarılmaması daha sağlıklı bir tutumdur. Bu durum failin yanlış tanımlanması nedeniyle bir nevi “romantikleştirme” olarak yanlış bir algının örülmesine zemin hazırlamaktadır. İkinci paylaşım ise sanatçı Haluk Levent’in mesajına yer vererek toplumun bu acıyı paylaştığını göstermektedir.

Cumhuriyet gazetesinin Güleda Cankel cinayetine dair yayımladığı “Güleda Cinayetinde Kan Donduran Ayrıntı”¹² başlıklı haber okuyucunun dikkatini çekmek için çarpıcı bir şekilde verilmiştir. Bu başlıkta olduğu gibi “kan donduran” gibi kullanımlar okuyucu üzerinde infiale neden olabilir. Haber içeriğine bakıldığında ise cinayetin gerçekleşme hikayesinin her aşamasının aktarıldığı ve failin bütün eylemlerine yer verildiği görülmektedir. “Cuma geldiği kentte, genç kıza ulaşmak için iki gün boyunca otogarda bekleyen ardından da Güleda’yı tüm kaçma girişimlerine rağmen on yedi saatin sonunda önce elleri ve kabloyla boğan ardından da kalbinden bıçaklayarak öldüren Zafer Pehlivan” tanımlaması haberde failin hikayesini ön plana çıkarmakta ve toplumda korku uyandırabilmektedir. Bu nedenle haber içeriği hem “korku uyandırma” hem de “kurban-suçlu hikayesi” kriterlerine uygun değildir. Bununla beraber “Isparta’da, ayrılmak istediği erkek arkadaşı Zafer Pehlivan tarafından öldürülen on dokuz yaşındaki Güleda Cankel”

¹² “Güleda Cinayetinde Kan Donduran Ayrıntı”, *Cumhuriyet*, 20 Kasım 2019.

ifadesi cinayete dair yanlış bir gerekçelendirme sunmakta ve katilin kurban ile olan yakınlığına vurgu yapmaktadır.

Bu olaya dair gazetenin bir diğer popüler haberi ise “Genç Kızı Öldürüp Ölüm Saatini Paylaştı: Bitti 13.47”¹³ başlığıyla verilmiştir. Bu haber içeriğine bakıldığında da failin olayı gerçekleştirme şekline dair oldukça ayrıntılı bilgi verildiği görülmektedir. “Gülede Cankel’in kapıyı açıp kendisini görünce hızla kapattığını ‘Seninle konuşmam gerekiyor’ deyince yeniden açtığını anlatan Zafer Pehlivan boğazını sıktığı genç kızın kendisinden üç kez kaçmaya çalıştığını ancak peşinden koşup yakaladığını anlattı” cümleleri okuyucuda korku uyandırmakta, infiale sebep olmakta ve failin hikayesini ön plana çıkarmaktadır.

Ceren Özdemir Haber Analizi

Cumhuriyet gazetesinin Ceren Özdemir cinayetiyle ilgili popüler Twitter paylaşımlarından ikisi aşağıda verilmiştir. Bu paylaşımlar görsel ve başlık üzerinden incelemeye tabi tutulmuştur.

Ceren Özdemir’in cinayete kurban gitmesi toplumda büyük tepki ve üzüntüyle karşılanmıştır. Bu tür cinayet olaylarını failin hikayesini faille empati oluşturmaya neden olacak şekilde ya da yaptığı eylemi “psikolojik durumu” ve hayat hikayesi ile ilişkilendirerek vermek haber etik ilkeleriyle çelişmektedir. Bu paylaşımda da hem fail ve mağdurun fotoğrafları yakınlarını yaralayabilecek şekilde yan yana kullanılmış hem de katilin tecavüze uğradığı aktarılarak failin geçmişi üzerinden bir gerekçelendirme yapılabilmesinin önü açılmıştır.

13 “Genç Kızı Öldürüp Ölüm Saatini Paylaştı: Bitti 13.47”, *Cumhuriyet*, 19 Kasım 2019.

Cumhuriyet gazetesinin bir diğer Twitter paylaşımı ise Ceren Özdemir'in bir bale gösterisine ait video eşliğinde sunulmuştur. Bu paylaşımın beraber yayımlanan video Ceren'in gündelik zamanlarına ait haline yer verdiği için kullanıma uygundur. Başlık da içeriği destekleyerek Ceren'in mutlu zamanlarına ait görüntülere vurgu yapacak şekilde seçilmiştir.

Gazetenin Ceren Özdemir cinayeti ile ilgili yayımlanan en popüler haberi "Ceren Özdemir'in Katil Zanlısı: Yine Öldürürüm"¹⁴ başlığıyla sunulan haber olmuştur. Haber başlığı infial uyandırmaktadır. Ayrıca haber içeriğine bakıldığında tutuklu bulunan katilin kendisinin psikolojik sorunları olduğuna ve akli dengesinin yerinde olmadığına dair iddialarına vurgu yapıldığı görülmüştür. Ancak belirlenen kriterler çerçevesinde failin psikolojik durumundan cinayet için bir gerekçe olarak bahsedilmemelidir. Katille ilgili oldukça detaylı bilgilere yer verilirken kurbanın hikayesinden çok az bahsedilmesi ise bu noktada sorunludur. Katilin hikayesinin oldukça detaylı şekilde aktarılması ve cinayet anına dair ayrıntılı bilgi verilmesi toplum üzerinde korku uyandırabilir ve infiale neden olabilir.

Konu ile ilgili bir diğer haber "Katil Zanlısı 'Canavarca Hisle Öldürme' Suçundan Tutuklandı"¹⁵ başlığıyla verilmiştir. "Cinayet günü Ceren Özdemir'i yaklaşık 4 kilometre takip ettiğini anlatan zanlı... Zıpkın almayı düşündüm. Ceren'i gözümüne kestirdim, biraz takip ettim. Karşıma yaşlı adam çıktı, büfeye attım kendimi. Takip etmeye devam ettim, fırsat bulduğumda öldürdüm" ifadelerine yer verilmesi olayın detaylarını aktararak toplumda korku uyandırabilmektedir. Cinayete dair ayrıntıların kamu yararına hizmet etmiyorsa verilmemesi gerekmektedir.

Sonuç

İncelenen paylaşım ve internet haberlerine göre *Cumhuriyet* gazetesinin kadın cinayetlerini haberleştirirken infial ve korku uyandırma, yanlış gerekçelendirme, hedef gösterme, failin psikolojik durumunu ön plana çıkarma, failin yanlış tanımlanması, suçlu hikayesine ağırlık verme ve hatalı haber görseli kullanma olmak üzere belirlenen sekiz kriterden yedisini karşılamadığı tespit edilmiştir. Her olay için ayrı ayrı sosyal medya ve haber içerik analizi performansına bakıldığında incelenen yirmi haberden altısının kriterlere uygun olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda *Cumhuriyet*'in ilgili zaman aralığındaki en popüler haberlerine ve paylaşımlarına bakıldığında belirlenen kriterler çerçevesinde yüzde 30 oranında kri-

14 "Ceren Özdemir'in Katil Zanlısı: Yine Öldürürüm", *Cumhuriyet*, 23 Aralık 2019.

15 "Katil Zanlısı 'Canavarca Hisle Öldürme' Suçundan Tutuklandı", *Cumhuriyet*, 5 Aralık 2019.

terlere uygun içerik ürettiği söylenebilir. Gazete sosyal medya içeriklerinin yüzde 40'ında ve internet haberlerinin yüzde 20'sinde kriterlere uygun içerik üretebilmiştir. Bu tablo *Cumhuriyet*'in kadın cinayetlerini haberleştirirken daha dikkatli olması gerektiğini göstermektedir.

TABLO 2. CUMHURİYET GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU				
	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>	Green	Red	Red	Red
<i>Şule Çet</i>	Green	Red	Green	Red
<i>Emine Bulut</i>	Red	Red	Red	Green
<i>Güleda Cankel</i>	Red	Green	Red	Red
<i>Ceren Özdemir</i>	Red	Green	Red	Red

SÖZCÜ GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

Sözcü gazetesinin Ecem Balcı cinayetine dair popüler Twitter paylaşımları aşağıdaki gibidir.

Her iki haberde de kullanılan görsel belirlenen cinayet haberlerini aktarma kriterlerine uygundur. Kurbanın acı verici ve yaralayıcı ya da fail ile birlikte fotoğrafının kullanılmamış olması gerektiğinden ilgili görseller bu şartları sağlamaktadır. Bununla beraber görsellerle beraber kullanılan haber başlıklarının birisinde “Bir ‘Akıl Almaz Yürek Dayanmaz’ Haber Daha” başlığı tercih edilmiştir. Burada olduğu gibi cinayet haberlerinde sıklık ifade eden kelimelerin tercih edilmesi kriterler bölümünde açıklandığı üzere yanlıştır. Bu tür kullanımlar hem durumun ciddiyetine zarar vererek söz konusu olguyu meşrulaştırabilir hem de olumsuz bir örnek olarak farklı kişileri cesaretlendirebilir. Diğer haberde geçen “Ecem Balcı'nın ölümüyle ilgili şoke eden ayrıntılar ortaya çıktı. Ecem'in cesedi morga getirilirken üzerinde sadece iç çamaşırlarının olduğu belirtildi” ifadeleri olayı sansasyonel bir şekilde sunmayı amaçlamaktadır. Okuyucuda korku uyandırabileceği ve infiale neden olabileceği için yanlış bir dil tercihidir.

Sözcü gazetesinin “Ecem Balcı'yı Öldürüp Gömen Katil Tutuklandı”¹⁶ haberi katil zanlısının suçunu itiraf ettiğini ve tutuklandığını duyurarak konuya dair kamuoyunu bilgilendirmeye yönelik bir başlık ve içerik tercih etmiştir. Bununla birlikte “Bir ‘Akıl Almaz Yürek Dayanmaz’ Haber Daha”¹⁷ başlığıyla sunulan haber ise sıklık belirten kelime tercih ettiği için kriterlerle örtüşmemektedir.

¹⁶ “Ecem Balcı'yı Öldürüp Gömen Katil Tutuklandı”, *Sözcü*, 19 Şubat 2018.

¹⁷ “Bir ‘Akılmaz Yürek Dayanmaz’ Haber Daha”, *Sözcü*, 16 Şubat 2018.

Şule Çet Haber Analizi

Sözcü gazetesinin Şule Çet cinayetine dair popüler Twitter paylaşımları aşağıdaki gibidir.

Gazetenin konu ile ilgili yayımladığı her iki haber örneğinde kurbanın gündelik hayattaki görüntüsünü aktaran fotoğraflara yer verildiği görülmüştür. Bu bakımdan rahatsız edici değildir ve cinayet haberlerini aktarım kriterlerine uygun görünmektedir. Görsellerle beraber kullanılan “Şule Çet'in Tırnaklarındaki DNA Berk Akand'a Ait” ve “Şule Çet'in Psikolojisini İnceleyen Bilirkişi Heyeti İntihar Bulgusu Yok Dedi” başlıkları kamuyu bilgilendirmeye yönelik hazırlanmıştır.

Sözcü gazetesinin “Şule Çet Davasının Gerekçeli Kararı Açıklandı!”¹⁸ başlıklı haber içeriğinde Şule Çet cinayetinden yargılanan faillerin aldıkları cezalar ve bu cezaların gerekçeli kararları açıklanmıştır. Faillerin aldıkları cezaların açıklanması kamu vicdanını rahatlatmakta ancak cinayet sürecine dair ayrıntılı bilgilerin verilmesi ise toplumda infiale ve korku uyandırmaya neden olabilir. Konu ile ilgili bir diğer popüler haber ise “Şule Çet Davasında Skandal Mektuplar Dosyaya Girdi!”¹⁹ başlıklı haber olmuştur. Haberde Şule Çet davasında yargılanan iki sanığın cezaevinde birbirlerine yazdıkları mektuplar ifşa edilmiştir. Suçlu hikayesi bağlamında değerlendirilen haber içeriğinde faillerin cinayeti örtbas etmek için birbirlerine verdikleri taktikler yer almaktadır. Bu durum hem suçlu hikayesini öne çıkarmakta hem de benzer suçları işlemeye meyilli kişilere cesaret verebilmektedir. Bu nedenle suçlu hikayesi anlatılırken suçluları güçlü gösterecek içeriklere yer verilmemelidir.

¹⁸ “Şule Çet Davasının Gerekçeli Kararı Açıklandı!”, *Sözcü*, 25 Aralık 2019.

¹⁹ “Şule Çet Davasında Skandal Mektuplar Dosyaya Girdi!”, *Sözcü*, 23 Kasım 2019.

Emine Bulut Haber Analizi

Sözcü gazetesinin Emine Bulut cinayetine dair incelenen Twitter paylaşımları aşağıdaki gibidir.

“Emine Bulut’un Katili Bolu’ya Sevk Edildi” başlığıyla sunulan haberde kullanılan başlık bilgi vermeye yönelik ve kriterlere uygundur. Ancak haber görseli kurbanın yaralı görüntülerini fail ile birlikte sunduğu için korku uyandırmakta ve infiale neden olmaktadır. Bu tür bir kullanım kadın cinayetlerinin haberleştirilmesine dair etik ilkelere aykırıdır. Diğer haber ise “Haluk Levent Emine Bulut’un Kızı ile Görüştü” başlığıyla verilmiştir. Haluk Levent’in Emine Bulut’un kızı ile görüşmüş olması kamu vicdanını rahatlatıcı bir haber olarak sunulmuştur.

Sözcü gazetesinin internet sitesinden konuyla ilgili yayımladığı haberlerden en çok okunan haber örnekleri incelenmiştir. “Emine Bulut Davasında Karar: 24 Yıl Hapis Cezası”²⁰ başlıklı haberde “Ölmek istemiyorum’ diye feryat ederken çekilen ve sosyal medyada paylaşılan videosu, infiale yol açtı” ifadeleri kullanılmış olmasına rağmen bu görüntülerin haberle birlikte verildiği görülmüştür. “Emine Bulut Cinayetinde Cezaya İtiraz Edildi!”²¹ haberinde de aynı ifadelerin ve görüntülerin kullanıldığı görülmektedir. İnfiale neden olduğu bilinmesine rağmen bu görüntülerin haber içeriğine eklenmesi infiali pekiştirmektedir.

Güleda Cankel Haber Analizi

Güleda Cankel’in öldürülmesine dair *Sözcü* gazetesinin Twitter paylaşımlarından popüler olanlar Görsel 9’da yer almaktadır.

20 “Emine Bulut Davasında Karar: 24 Yıl Hapis Cezası”, *Sözcü*, 21 Ekim 2019.

21 “Emine Bulut Cinayetinde Cezaya İtiraz Edildi!”, *Sözcü*, 22 Ekim 2019.

İncelenen sosyal medya örneklerine bakıldığında “Güleda Cinayetinde Yeni Gelişme! Polisler Hakkında Soruşturma Açılacak” başlığıyla verilen görselin ve başlığın kriterlere uygun olduğu söylenebilir. Nitekim kurbanın gündelik yaşantısına ait halinin paylaşılmasında bir sakınca yoktur. İkinci paylaşımda ise “Güleda'nın Ölmeden Önce Verdiği İfadede Korkunç Detaylar!” başlığıyla katil ile birlikte olduğu zamanlara ait bir görsel kullanılması kadın cinayetlerini aktarım ilkeleriyle uyuşmamaktadır.

Sözcü gazetesinin “Üniversiteli Genç Kız, Eski Erkek Arkadaşı Tarafından Katledildi”²² haberi konuyla ilgili en çok okunan haberler arasındadır. Haber katili tanımlamak için “eski erkek arkadaş” kullanımını başlığa çekerek dikkatleri bu noktaya kaydırmıştır. Cinayet haberlerini aktarırken katilin kimliği ile ilgili önce daha farklı noktalara odaklanılmalı, kurban ile yakınlık derecesi haberin merkezine yerleştirilmemelidir. Haber içeriğinde de “yaklaşık beş yıllık erkek arkadaşı tarafından öldürüldüğü” vurgusuyla yine katilin kurbanla yakınlığı öne çıkarılmıştır. “Güleda'nın Katilinin Ağırlaştırılmış Ömür Boyu Hapsi İstendi”²³ haberi ise cinayetin tüm ayrıntılarını aktararak toplumda infialin oluşmasına neden olabilmektedir. “Önce kabloyla boğmaya çalıştığı, yaşadığını fark edince de altı kez bıçaklayarak öldürdüğü kaydedildi” ifadeleri gibi cinayetin tüm ayrıntılarının yer aldığı haber kamu yararına hizmet etmediği gibi insanlarda korku uyandırabilmektedir.

Ceren Özdemir Haber Analizi

Ceren Özdemir cinayetine dair *Sözcü* gazetesinin incelenen popüler Twitter paylaşımları Görsel 10'da yer almaktadır.

22 “Üniversiteli Genç Kız, Eski Erkek Arkadaşı Tarafından Katledildi”, *Sözcü*, 19 Kasım 2019.

23 “Güleda'nın Katilinin Ağırlaştırılmış Ömür Boyu Hapsi İstendi”, *Sözcü*, 13 Aralık 2019.

GÖRSEL 10. SÖZCÜ GAZETESİNİN CEREN ÖZDEMİR CİNAYETİ SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMI ÖRNEKLERİ

Sözcü gazetesinin konuya dair yayımladığı Twitter paylaşımlarından “Cani Böyle Yakalandı... Katilin Ceren’i Takip Ettiği Görüntü Ortaya Çıktı” başlığıyla verilen video failin mağduru takip ettiği kamera görüntülerini sunmaktadır. Bu tür görüntülerin yayımlanması toplumda korku uyandırmakta, infiale neden olabilmekte ve yakınlarını çok daha fazla incitebilmektedir. İkinci haberde ise cinayete kurban giden Ceren Özdemir’in doğum günü kutlama mesajı yer almaktadır. Kurbanın güzel anılarının yer aldığı ve mutlu bir fotoğrafının paylaşıldığı bu haber cinayet haberlerini aktarım diliyle örtüşmektedir.

Sözcü gazetesinin internet sitesinden yayımladığı haberlerden en çok okunanlardan biri “Ceren Özdemir’in Günlük Notları Ortaya Çıktı!”²⁴ başlığıyla sunulmuştur. Haber içeriği Ceren’in günlüğüne yazdığı kişisel notları yayımlamıştır. “Piyanoyu ve İngilizce’yi çok iyi öğrenmek, ERASMUS ile yurt dışına çıkmak, yüksek lisans yapmak ve oyuncu olmak, tek başına yaşamayı öğrenmek” gibi hedeflerinin olduğunu belirten haber kurban hikayesine ağırlık verecek şekilde aktarılmıştır. “Ceren’in Katilinin İfadesi Kan Dondurdu”²⁵ başlıklı bir diğer popüler haber ise başlık ve içerik olarak infiale neden olacak ve toplumda korku uyandıracak şekilde aktarılmıştır. Haber başlığını sansasyonel bir şekilde aktaran haber içerikte de katilin adım adım neler planladığını ve Ceren’i nasıl öldürdüğünü aktarmıştır. Bu durum öncelikle suçlu hikayesine ağırlık vererek faili kahramanlaştırmakta ve benzer suçları işleyebilecek kişileri cesaretlendirebilmektedir.

24 “Ceren Özdemir’in Günlük Notları Ortaya Çıktı!”, *Sözcü*, 21 Ocak 2020.

25 “Ceren’in Katilinin İfadesi Kan Dondurdu”, *Sözcü*, 14 Aralık 2019.

Sonuç

Sözcü gazetesinin rapora dahil edilen haber ve sosyal medya paylaşımları incelendiğinde korku ve infial uyandırma, sıklık belirten kelime kullanma, failin yanlış tanımlanması, kurban-suçlu hikayesi aktarımı ve görsel tercihi kriterlerine aykırı haberleri olduğu gözlemlenmiştir. Sosyal medya paylaşımlarının yüzde 50'si ve internet haberlerinin ise yüzde 20'sinde doğru bir aktarım dili tercih eden gazetenin toplamda yedi kullanıma uygun içerik ile yüzde 35 oranında kadın cinayetlerini aktarım diline uygun yer verdiği görülmektedir. Gazetenin sosyal medya paylaşımlarının internet haberlerine nazaran daha başarılı olduğu göze çarpmaktadır. Ancak kriterlere uygunluk bağlamında genel performansının düşük olması nedeniyle her iki alandaki eksikliklerin tespit edilerek toplumsal fayda sağlayacak içeriklerin artırılması gerekmektedir.

TABLO 3. SÖZCÜ GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU				
	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>				
<i>Şule Çet</i>				
<i>Emine Bulut</i>				
<i>Güleda Cankel</i>				
<i>Ceren Özdemir</i>				

BİRGÜN GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

BirGün gazetesinin Ecem Balcı cinayetine dair incelenen Twitter paylaşımları aşağıdaki gibidir.

Ecem Balcı cinayetinin ardından gözler olayın failine ve alacağı cezaya çevrilmiştir. Gazetenin olaya ilişkin Twitter hesabından yayımladığı en popüler paylaşımlar da bu konu üzerine olmuştur. Her iki haber görseli de kurbanın gündelik hayat fotoğraflarına yer verdiğinden doğru bir kullanımdır. “Ecem’in Katiline Ömür Boyu Hapis” ve “Ecem Balcı’nın Katili Tutuklandı” haber başlıkları da bilgi vermeye yöneliktir.

Gazetenin internet sitesinde konuyla ilgili yer alan en popüler haber örneklerinden ilki “Ecem Balcı’nın Adli Tıp Raporu Gerçeği Ortaya Çıkardı”²⁶ başlıklı haberdur. Haber içeriği Ecem Balcı’nın ölümüne ilişkin adli tıp raporunu aktarmaktadır. Haberde olayın faili ön plana çıkarılmamış ve konuya dair genelgeçer bilgiler ayrıntılardan kaçınılarak aktarılmıştır. Balcı’nın öldürülme şekli infiale neden olabilecek abartılı ifadelerle yer verilmeden söylenmiştir. Bu durum kadın cinayeti haberlerinin aktarım diline uymaktadır. “Ecem’in Katiline Ömür Boyu Hapis Cezası”²⁷ başlığıyla sunulan haber ise olayın ardından failin ne kadar ceza aldığı konusunda toplumu bilgilendirmekte ve sansasyonel ifadelerden kaçındığı için içerik olarak kadın cinayeti haberlerini aktarma kriterlerine uygundur.

²⁶ “Ecem Balcı’nın Adli Tıp Raporu Gerçeği Ortaya Çıkardı”, *Sözcü*, 26 Eylül 2019.

²⁷ “Ecem’in Katiline Ömür Boyu Hapis Cezası”, *Sözcü*, 20 Kasım 2019.

Şule Çet Haber Analizi

2019'da Şule Çet cinayeti oldukça çok konuşuldu ve toplumun büyük bir bölümü dava sürecini yakından takip etti. Bu durum haberlerin okunma oranlarına da yansdı. *BirGün* gazetesinin dava sürecine ve sonucuna dair Twitter paylaşımları takipçileri tarafından büyük ilgi gördü.

“Şule Çet Davası: Katil Zanlıları Cezaevinde Mektuplaşmış, ‘Ya Beraber Çıkarız Ya Beraber Batarız’” başlığıyla sunulan sosyal medya paylaşımı failleri afişe etmektedir. Ancak görselde suçluların gülümseyen ve itibar uyandırabilecek hallerine yer verilmiştir. Ayrıca cezaevindeki mektuplaşmaları kahramanlaştırılarak suçlu hikayesi ön plana çıkarılmıştır. İkinci haber ise dava sonucunu kurban Şule Çet için yapılan dayanışma protestolarından derlenen bir görselle sunmuştur. Haberde bilgi vermeye yönelik bir başlık ve kurban hikayesi ön planda olduğundan kriterlere uygundur.

BirGün gazetesinin konuya dair yayımladığı haberlerden en çok okunanlar arasında öncelikle “Şule Çet’in Katil Zanlılarının Mektupları Skandalı Ortaya Çıkkardı: İntihar Süsü Vermeye Çalışmışlar”²⁸ başlıklı haber bulunmaktadır. Haber başlığında belirtildiği üzere içerik faillerin cinayeti örtbas etmeye yönelik planlarına yer vermektedir. Ancak faillerin eylemleri ve planlarının ön plana çıkarılması hem toplum üzerinde korku uyandırmakta hem de benzer olası olaylara örnek teşkil edebilmektedir. Haber sitesinin incelenen ikinci haberi “Şule Çet Davasında Karar: Sanık Aksu’ya Müebbet, Akand’a 18 Yıl 9 Ay Hapis”²⁹ başlığıyla sunulmuştur. Haber içeriğinde Şule Çet cinayetinin karar davasına ayrıntılı şekilde yer

28 “Şule Çet’in Katil Zanlılarının Mektupları Skandalı Ortaya Çıkkardı: İntihar Süsü Vermeye Çalışmışlar”, *BirGün*, 23 Aralık 2019.

29 “Şule Çet Davasında Karar: Sanık Aksu’ya Müebbet, Akand’a 18 Yıl 9 Ay Hapis”, *BirGün*, 4 Aralık 2020.

verilmiştir. Ancak haber içeriğinde failerin delil karartmak ve mahkemeyi yanıltmak için başvurdukları yollar uzun uzadıya anlatılarak suçlu hikayesine ağırlık verilmiştir. Bu durum okuyucu üzerinde korku uyandırmakta, benzer olaylar için olumsuz bir yol gösterici olabilme riski taşımakta ve infiale neden olmaktadır. Bu tür ayrıntılara yer vermeden sanıkların aldığı cezaları iletmek daha fazla kamu yararına hizmet edecektir.

Emine Bulut Haber Analizi

BirGün gazetesinin Emine Bulut cinayetinin ardından Twitter hesabından yayımladığı en popüler paylaşımlar aşağıda yer almaktadır.

BirGün gazetesinin konuya dair yayımladığı en popüler sosyal medya paylaşımları kadınların Emine Bulut cinayetine dair verdiği tepkileri ileten haberler olmuştur. “Kadınlar Kadıköy’de Haykırdı: Ölmek İstemiyoruz” ve “Fransa’da Kadınlar Emine Bulut’un Çığlığı Sokaklara Taşdı: Je Ne Veux Pas Mourir” başlıkları ve kullanılan görseller kadınların dayanışma mesajlarını iletmekte olup cinayet haberlerini aktarım diline uygundur.

Gazetenin internet sitesinde konu ile ilgili yayımlanan en çok okunan haber örneklerine bakıldığında “Emine Bulut’un Kardeşi, Vahşi Cinayetin Öncesini Anlattı!”³⁰ başlığı dikkat çekmektedir. Mağdurun yakınları ile yapılan görüşmelerle eski güzel anıların kurban ve yakınlarıyla empati kuracak şekilde aktarılması cinayet haberlerini aktarımda olumlu bir tercihtir. Ancak bu haberde olduğu gibi içerik cinayetin ayrıntılarına ve failin cinayet planlarına yer veriyorsa okuyucuda korku uyandırma ve infiale neden olma, failin hikayesini ön plana çıkararak kah-

30 “Emine Bulut’un Kardeşi, Vahşi Cinayetin Öncesini Anlattı!”, *BirGün*, 23 Ağustos 2019.

ramanlaştırma gibi riskler taşımaktadır. Ayrıca haber içeriği katilden “baba”, kurbandan ise “anne” olarak bahsetmekte ve faili “eski eş” olarak tanımlamaktadır. Bu tür kullanımlar “aile içi şiddet” kavramı gibi yanlış bir kullanımın ve toplumsal algının doğmasına neden olmaktadır. Bir diğer dikkat çekici popüler haber ise “Emine Bulut’un Katilini Öven Gerici Dernek Başkanı Hakkında Suç Duyurusu”³¹ başlığıyla sunulmuştur. Mağdur Babalar Derneği başkanının cinayeti işleyen kişiyi öven paylaşımları tüm derneğe ve derneğin sahip olduğu düşünülen siyasi ideolojiye ve dini inanışa mal edilmiş, bu durum üzerinden hükümet suçlanmıştır. Haber gerek başlık gerekse içerik olarak toplumun belirli bir kesimini “hedef göstererek” töhmet altında bırakmaktadır.

Güleda Cankel Haber Analizi

BirGün’ün Güleda Cankel cinayeti sonrası Twitter hesabından yayımladığı popüler paylaşımlar incelenmiştir.

BirGün gazetesinin hazırladığı “Üniversiteli Güleda 17 Saat Boyunca Ölmek için Mücadele Etmiş, Üç Kez Katil Zafer Pehlivan’ın Elinden Kaçmayı Denemiş” başlıklı haber hem görsel hem de başlık olarak etik kurallara uymamaktadır. Öncelikle kullanılan haber başlığı okuyucuda korku uyandırmaktadır. Kullanılan görsel ise fail ile mağdurun beraber fotoğrafına yer vermesi ayrıca failin gülümseyen halinin fotoğrafta yer alması açısından hatalıdır. İkinci haberde Güleda’nın gündelik hayatından bir kare paylaşılması doğru bir görsel tercihidir. Ancak görselle beraber kullanılan haber başlığı Güleda’nın katilini “erkek arkadaşı” olarak betimleyerek katilin kurbanla yakınlığını ön plana çıkardığından hatalıdır.

31 “Emine Bulut’un Katilini Öven Gerici Dernek Başkanı Hakkında Suç Duyurusu”, *BirGün*, 24 Ağustos 2019.

BirGün gazetesinin incelenen internet haberlerinden ilki “Güleda da Katledildi”³² başlığıyla yayımlanmıştır. Sıklık belirten kelimeler cinayet haberlerinin aktarımında kullanılmamalıdır. Bu durum bir yandan olaya karşı duyulan tepki ve öfkeyi aktarırken bir yandan da olayı sıradanlaştırmakta ve bu tür suçlara meyilli kişileri cesaretlendirebilmektedir. Haber alt başlığında ise failin “erkek arkadaşı” olarak tanımlanarak durum bir sevgi bağının arkasına gizlenmiştir. Ayrıca cinayetin işlenme sürecine dair de ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. Kamu faydasına hizmet etmeyen bu bilgiler okuyucuda korku ve endişe ile birlikte infiale neden olabilmektedir. İkinci haberde ise “Güleda’nın Katili Zafer Pehlivan’ın İfadesi Ortaya Çıktı: Mektup Detayı Soruldu”³³ başlığıyla sunulmuştur. Haberde suçlunun kurbanla olan duygusal ilişkisinin katilin anlatımıyla hikayeleştirilmesi durumu romantikleştirebileceğinden hatalıdır. Ayrıca haberde bütünüyle suçlu hikayesine yer verilmesi kişiyi bir noktada kahramanlaştırmaktadır. Bu tür haberlerde kurban hikayesine odaklanılmalıdır.

Ceren Özdemir Haber Analizi

Ceren Özdemir cinayetine dair incelenen sosyal medya paylaşımları Görsel 15’te yer almaktadır. Kullanılan görseller kurbanın gündelik hallerine yer verdiğinden etik ilkelere uygundur. İlk haber Ceren’in doğum gününü hatırlatarak kurbanın hikayesine yer verdiğinden doğru bir haber örneğidir. Ancak ikinci haber “Şule, Güleda, Ayşe, Emine, Ceren Damar, Ceren Özdemir... Hiçbirimizi Korumadılar, Katilimiz Kim?” başlığıyla sunulmuştur. Gazetenin olayın ardından basılı olarak yayımladığı ilk sayfa haberini paylaşan haber doğrudan hükümeti “hedef göster-

32 “Güleda da Katledildi”, *BirGün*, 19 Ocak 2019.

33 “Güleda’nın Katili Zafer Pehlivan’ın İfadesi Ortaya Çıktı: Mektup Detayı Soruldu”, *BirGün*, 25 Aralık 2019.

mektedir”. Nefret dilinin hakim olduğu başlık cinayet haberini toplumun belirli bir kitleye karşı öfke duymasına neden olacak şekilde “hedef göstererek” aktarmıştır.

Olaya dair internet sitesinden yayımlanan haberlerden incelenen ilki “Ceren Özdemir’in Katilinin İfadesi Ortaya Çıktı”³⁴ başlığıyla verilmiştir. “Cinayetten Sonra İnşaatta Sabahladım. Sabah Kendime Yeni Avlar Aradım ama Fırsat Bulamadım” gibi suçlunun cinayet süreci bütün ayrıntılarıyla aktarılmıştır. Ayrıca haber içeriğinde katilin kurbanı takip ettiği kamera görüntülerine yer verilmiştir. Bu durum okuyucuda korku uyandırmaktadır. Soğukkanlılıkla anlatılan insanlık dışı ifadeler ise infiale yol açmaktadır. “Ceren’in Katili Özgür Arduç ile İlgili Yeni Detaylar Ortaya Çıktı” başlıklı haber ise katil ile ilgili dava dosyasında yer alan çeşitli bilgileri aktarmaktadır. Katilin cinayeti planlama ve işleme sürecini ayrıntılı anlatan haber ayrıca bu kişinin cinayetten önce uçucu madde kullandığını belirtmiştir. Bu durum haberin suçlu hikayesine ağırlık verdiğini göstermektedir. Ayrıca cinayetin adım adım aktarılması okuyucuda korku uyandırabilmektedir.

Sonuç

BirGün gazetesinin kadın cinayetlerini haberleştirirken korku uyandırma ve infial oluşturma, sıklık belirten kelime kullanma, hedef gösterme, faili yanlış betimleme, suçlu hikayesini ön plana çıkarma ve görsel kullanımında hatalı tercihte bulunma nedeniyle altı kriter bağlamında eksikliklerinin bulunduğu görülmektedir. İncelenen sosyal medya paylaşımları ve internet haberlerinin toplamda yüzde 40’lık kesimi kriterlere uygun bir haber dili ile yayımlanmıştır. Sosyal medya paylaşımlarının yüzde 60’ının ve internet haber içeriklerinin ise yüzde 20’sinin kadın cinayetlerini aktarım dili ile örtüştüğü kabul edilmiştir. Genel olarak sosyal medya paylaşımlarında daha iyi bir performansa sahip olduğu görülen gazetesinin internet haber içeriğini oluştururken cinayet haberlerini aktarım kriterlerine daha çok dikkat etmesi faydalı olacaktır.

TABLO 4. BİRGÜN GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU				
	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>				
<i>Şule Çet</i>				
<i>Emine Bulut</i>				
<i>Güleda Cankel</i>				
<i>Ceren Özdemir</i>				

34 “Ceren Özdemir’in Katilinin İfadesi Ortaya Çıktı”, *BirGün*, 5 Aralık 2019.

SABAH GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

Sabah gazetesinin Ecem Balcı cinayetine dair popüler Twitter paylaşımları aşağıdaki gibidir.

İlk paylaşımında mağdur ile failin beraber fotoğrafları yayımlanmıştır. Bu kullanım kadın cinayetlerinin haberleştirilmesi ilkelerine göre yanlıştır. Ancak haberde kullanılan başlık toplum üzerinde korku uyandırmamakta, infiale neden olmamakta ve faile dair romantikleştirici ya da aile için şiddet kavramına vurgu yapıcı bir içeriğe sahip değildir. Bu nedenle görselle beraber kullanılan başlığın haber kriterlerine uygun olduğu söylenebilir. İkinci görselde ise cinayete kurban giden Ecem'in annesi ile beraber fotoğrafına yer verilmiş ve konuya dair bilgilendirici bir başlık kullanılmıştır. Bu nedenle kullanılan görsel ve haber başlığı kriterlere uygundur.

“Ecem Balcı Cinayetinde Adli Tıp'ın Raporu Açıklandı”³⁵ başlığıyla *Sabah* gazetesinin bu konuda yayımladığı en popüler haber içeriği belirlenen etik ilkelere uygun hazırlanmıştır. Cinayete dair planlamaya ve failin konu ile ilgili açıklamalarına ayrıntılı şekilde yer vermeyen haber bu noktada doğru bir dil kullanmıştır. Ayrıca haber başlığı toplumda infial oluşturacak ve korku uyandıracak bir tercihte bulunmamıştır. Konuyla ilgili yayımlanan bir diğer haber “Ecem'in Cinayet Sanığına Ömür Boyu Hapis Cezası”³⁶ başlığıyla sunulmuştur. Konuyla ilgili farklı gazetelerde olduğu gibi katilin “annesinin erkek arkadaşı” olduğu bilgisinin başlıkta yer almaması ve haber içeriğinde sanığın aldığı cezaya odaklanması haberi başarılı bir çizgiye taşımıştır.

35 “Ecem Balcı Cinayetinde Adli Tıp'ın Raporu Açıklandı”, *Sabah*, 26 Eylül 2019.

36 “Ecem'in Cinayet Sanığına Ömür Boyu Hapis Cezası”, *Sabah*, 19 Kasım 2019.

Şule Çet Haberler Analizi

Sabah gazetesinin Şule Çet cinayetine dair en popüler Twitter paylaşımlarından seçilen örnekler aşağıda görsel ve başlık tercihi bakımından incelenmiştir.

İncelenen haber örneklerinin ilkinde mağdurun gülümseyen ve gündelik hayattaki haline yer verilmiştir. Bilgi veren bir başlıkla sunulan görsel kullanıma uygundur. Diğer haber görseli ise olay yerine ait görüntüleri paylaşmaktadır. “Şule Çet’in Son Görüntüleri, Sanıkların Cep Telefonundan Çıktı” başlıklı haberle birlikte yayımlanan olay gününe dair görüntüler hem mağdurun yakınlarını rahatsız edebilme hem de toplumda infial oluşturabilme riskine sahiptir. Bu nedenle dava dosyasında yer alan bu gibi olay yeri görüntülerinin görsel olarak toplumla paylaşılmaması daha doğrudur. Buna karşın haber başlıklarının yayın ilkelerine uygun şekilde sansasyon ve abartıdan uzak olması doğru bir kullanımdır.

Sabah gazetesinin Şule Çet cinayetine dair hazırladığı popüler haberlerden seçilen örnekler üzerinden kadın cinayetlerinin aktarılışı üzerine bir değerlendirme yapılmıştır. Buna göre seçilen ilk haber “Şule Çet Cinayetinde İlginç Detay: Yaşadığı Dehşet Avucunda Gizli”³⁷ başlığıyla verilen haberdir. Haber kullanılan başlık itibarıyla infiale neden olabilecek şekilde sunulmuştur. Haber içeriğinde de cinayetin işlenme sürecine ve cinsel saldırı olayına dair ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. Kurbanın hayat hikayesi ve de olumlu taraflarının ön plana çıkarılmasından ziyade cinayet süreci ve faillerin hikayelerine odaklanılması söz konusudur. “Şule Çet Davasından Müebbet Hapis Çıktı”³⁸ başlıklı haber ise daha başarılı bir performans sergilemiştir. Haberin olaya dair davanın sonuçlanmasını bilgi ver-

37 “Şule Çet Cinayetinde İlginç Detay: Yaşadığı Dehşet Avucunda Gizli”, *Sabah*, 27 Aralık 2019.

38 “Şule Çet Davasından Müebbet Hapis Çıktı”, *Sabah*, 1 Aralık 2019.

mek maksadıyla okuyucuya ileten bir üslup ile hazırlandığı görülmüştür. Suçluların aldıkları cezalara vurgu yapılarak kamu vicdanını rahatlatmaya yönelik bir haber hazırlanmıştır.

Emine Bulut Haber Analizi

Emine Bulut cinayetine dair *Sabah* gazetesinin popüler Twitter paylaşımları incelemeye tabi tutulmuştur.

Bu incelemeye göre ilk haber görseli cinayet anının görüntülerine ve mağdurun yaralı fotoğrafına sahiptir. Emine Bulut cinayetinin görüntüleri yakınındaki bir kişi tarafından kayıt altına alınmış ve bu görüntüler hemen bütün gazeteler tarafından okuyucuya servis edilmiştir. Ancak bu durum yayın ilkelerine aykırıdır. Kurban hikayesi-suçlu hikayesi kriteri bağlamında kurbanın yaralı ve rahatsız edici, yakınlarını yaralayıcı fotoğraflarına yer verilmemelidir. İkinci haber örneği ise gerek görsel gerekse haber başlığı olarak kadın cinayeti haberlerine dair belirlenen yayın kriterlerine uygun hazırlanmıştır. Cinayetin ardından kamunun dikkatinin mağdurun kızı üzerinde olduğu düşünüldüğünde bu konuya dair gelişmelerin aktarılmasının kamu yararına olduğu anlaşılmaktadır. Bu tür durumlarda mağdurun fotoğrafının kullanılmasında bir sakınca yoktur. Ayrıca Bulut'un kızının yüzünün net görüntüsü de verilmemiştir. Kullanılan haber başlığı da sansasyondan uzak ve bilgi vermeye yöneliktir.

Sabah gazetesinin internet haberlerinden ilk olarak “Son Dakika Haberi: Eski Kocasının Bıçakladığı Emine Bulut Videosu Kan Dondurdu! Emine Bulut’un ‘Öl-

mek İstemiyorum' Feryatları Yürek Burktu"³⁹ başlıklı içerik üzerinde durulacaktır. Haber başlığının öncelikle failin “eski eş” olduğu vurgusuna sahip olduğu görülmektedir. Bu kullanım faili yanlış tanımlayarak “aile içi şiddet” kavramına hizmet edebilmektedir. Özellikle başlıkta failin farklı kimliklerinin ön plana çıkarılması daha faydalı olacaktır. Haber içeriğinde “kan dondurdu”, “Talihsiz kız da anne ne olur ölme diyerek herkesi ağlattı” gibi infiale neden olabilecek yoğun duygusal paylaşımlara yer verilmesi doğru değildir.

“Son Dakika: Emine Bulut'un Katili Bolu'ya Nakledildi” başlıklı haber *Sabah* gazetesinin konuyla ilgili öne çıkan bir diğer haberidir. Haber başlığı ve içeriği bilgi vermeye yönelik hazırlanmıştır. Failin durumu ile ilgili kamuya bilgi veren haber “Yurdun dört bir yanında vatandaşlar eylem yaparak tepkisini gösterdi” sözleri ile kadın cinayetlerine karşı toplumsal dayanışma mesajı vermektedir.

Güleda Cankel Haber Analizi

Gazetenin Twitter hesabından yayımlanan konu ile ilgili popüler paylaşımlar aşağıdaki gibidir.

İlk görselde katil ile mağdurun birlikte çekildikleri bir fotoğraf bulunmaktadır. Mağdur ile failin yan yana fotoğraflarının kullanılması toplumda ve yakınlarında öfkeye ve infiale neden olabilmektedir. Ayrıca “Katil sevgiliden Güleda cinayetinde korkunç itiraflar! ‘Boğazını sıktım yatağa yatırdım..’” ifadelerine görselde yer verilmesi de infiale neden olacağından yanlıştır. “Katil sevgili” ifadesi ise durumu romantikleştirebilme riski taşımaktadır. Bu kullanım “failin yanlış betimlenmesi” kriterine göre yanlıştır. İkinci olarak incelenen 25 Kasım 2019’da

39 “Son Dakika Haberi: Eski Kocasının Bıçakladığı Emine Bulut Videosu Kan Dondurdu! Emine Bulut'un ‘Ölme İstemiyorum’ Feryatları Yürek Burktu”, *Sabah*, 23 Ağustos 2019.

Güleda Cankel'in babası ile yapılan bir röportaja yer veren haber görseli ise mağdurun hikayesini ön plana çıkarmaktadır. Mağdurun hayatının ve iyi anılarının hikayeleştirilmesi ve bunun görsele yansması mağdur-fail hikayesi bağlamında gerçekleştirilmesi gereken bir husustur. Bu noktada *Sabah* gazetesinin haberi başarılı bir performansa sahiptir.

Güleda Cankel cinayetine dair *Sabah*'ın internet sitesinden analiz edilen ilk haber "Güleda Cankel'i Öldüren Zafer P'den Cinayet İtirafı Geldi! Son Dakika Gelişmesi Kan Dondurdu: 'Boğazını Sıktım, Yatağa Yatırdım...'"⁴⁰ başlığıyla sunulmuştur. Haber başlığı infiale neden olabilecek şekilde cinayetin ayrıntılarına yer vermiştir. Bunun yanı sıra haber içeriğinde failin cinayet anına dair anlattığı tüm açıklamalar yer almıştır. Bu açıklamalar toplum üzerinde korku ve infial uyandırmaktadır. "Güleda'nın Babasından Flaş Açıklama! 'İnanmıyorum...'" başlıklı haber ise mağdurun babasının kızı hakkında anlattığı sevgi dolu anıları okuyucuya iletmiştir. Bu durum okuyucunun mağdur ve yakınları ile empati kurmasını kolaylaştırmakta ve acılarını paylaşacak şekilde duygusal beraberliğe zemin hazırlamaktadır. Bu örnekte olduğu gibi cinayet haberlerinde kurbanın olumlu taraflarını ön plana çıkaran hikayelerine ağırlık verilmelidir.

Ceren Özdemir Haber Analizi

Sabah gazetesinin Ceren Özdemir cinayeti sonrası iki popüler Twitter paylaşımı görsel ve başlık açısından ele alınmıştır.

Bu incelemeye göre 5 Aralık'ta yayımlanan görsel failin yakalanmış görüntüsünü aktararak kamu vicdanını rahatlatmaktadır. Ancak failin açıklamalarına

40 "Güleda Cankel'i Öldüren Zafer P'den Cinayet İtirafı Geldi! Son Dakika Gelişmesi Kan Dondurdu: 'Boğazını Sıktım, Yatağa Yatırdım...'", *Sabah*, 28 Kasım 2019.

yer vererek korku uyandırabilmekte ve aynı zamanda infiale neden olabilmektedir. Konuya dair incelenen bir diğer haber ise Özgecan Aslan'ın ailesinin Ceren Özdemir'in ailesini ziyaret ettiğini aktaran video haberdir. Bu haberle benzer acıları yaşayan ailelerin dayanışması gündeme getirilmiştir. Bu haberde olduğu gibi mağdur yakınlarına yönelik birlik ve beraberlik mesajlarına haberlerde daha çok yer verilmelidir.

Sabah gazetesinin Ceren Özdemir cinayetine dair değerlendirilen ilk haberi olayı “Son Dakika: Ceren Özdemir’in Annesinden Duygulandıran Paylaşım”⁴¹ diyerek aktarmıştır. Haberde Ceren'in annesinin sosyal medyada kızının fotoğrafının bulunduğu duygusal paylaşıma yer verilmiştir. Cinayetin ayrıntılarına ya da olay gününe dair görüntülere yer vermeyen haber kurban hikayesini ön plana çıkararak yakınlarının acılarını kamuoyu ile paylaşmalarına hizmet etmiştir. Bu bakımdan belirlenen kriterlere göre başarılı bir performansla sahiptir. Ele alınan ikinci haber ise “Son Dakika: Ceren Özdemir’in Katil Zanlısı Tutuklandı!”⁴² başlığıyla verilmiştir. Başlık ve içerik bilgi vermeye ve kamuoyunu konu hakkında aydınlatmaya yönelik hazırlanmıştır. Kamu yararına hizmet eden ve belirlenen kriterlere uyan bu gibi haber örneklerinin daha da artması Türk medyası için faydalı olacaktır.

Sonuç

Sabah gazetesinin belirlenen kriterler çerçevesinde incelenen haber içerikleri ve Twitter paylaşımlarında korku ve infiale neden olma, kurban-suçlu hikayesi aktarım ilkelerine uymama, hatalı görsel kullanma, faili yanlış betimleyecek ifadelerle yer verme sorunlarının bulunduğu görülmektedir. Sekiz kriterden toplamda dördünün çeşitli haberlerde ihlal edildiği görülmüştür. Bununla beraber incelenen toplam yirmi haber ve paylaşımından on iki tanesinin kadın cinayetlerini haberleştirme kriterlerine uygun hazırlandığı görülmektedir. Bu da *Sabah* gazetesinin belirlenen olaylar üzerine hazırladığı haberler ve sosyal medya paylaşımlarından incelemeye dahil olanların toplamda yüzde 60 oranında kriterlere uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Bu başarının yüzde 50'si sosyal medya paylaşımlarına, yüzde 70'i de internet haberlerine aittir. Gazetenin topluma karşı sahip olduğu sorumlulukları bağlamında kadın cinayetlerini haberleştirirken daha dikkatli olması ve yakalamış olduğu bu başarıyı artırması gerekmektedir.

41 “Son Dakika: Ceren Özdemir’in Annesinden Duygulandıran Paylaşım”, *Sabah*, 26 Aralık 2019.

42 “Son Dakika: Ceren Özdemir’in Katil Zanlısı Tutuklandı!”, *Sabah*, 5 Aralık 2019.

TABLO 5. SABAH GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU				
	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>				
<i>Şule Çet</i>				
<i>Emine Bulut</i>				
<i>Güleda Cankel</i>				
<i>Ceren Özdemir</i>				

STAR GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

Ecem Balcı cinayetine dair *Star* gazetesinin incelenen Twitter paylaşımları aşağıdaki gibidir.

Konu ile ilgili incelenen paylaşımlardan ilki “Kayıp Ecem’in Cesedi Bulundu” başlığı ve Ecem Balcı’nın annesiyle fotoğrafı eşliğinde sunulmuştur. Diğer haber ise Ecem Balcı’nın gündelik hayatına ait bir fotoğrafı ve “Ecem Balcı Cinayetine İlişkin Soruşturmada 1 Kişi Tutuklandı” başlığıyla verilmiştir. Her iki haberde kullanılan görsel ve başlık kadın cinayetlerini aktarım ilkelerine uygundur. Haber başlıkları da sansasyondan uzak ve kamuya bilgi vermeye yönelik hazırlandığından cinayet haberleri aktarım ilkeleriyle örtüşmektedir.

Star gazetesinin internet sitesinde konuyla ilgili yer alan haberlerden “17 Yaşındaki Ecem Balcı’nın Annesine Ait Olduğu İddia Edilen Mektupta Annesinin Kızını Affetmeyeceği Ortaya Çıktı”⁴³ başlıklı haber en çok okunanlardan olmuştur. Haber başlığı ve içeriği Ecem Balcı’nın kaybolmasından sonra intihar eden annesinin yazdığı intihar mektubunda kızına yönelik suçlamalarına yer vermektedir. Haber her ne kadar kurban hikayesine odaklanıyor gibi dursa da kurbanın imajını zedeleyici ayrıntılarla sunulmuştur. Cinayet haberlerinde kurban hikayesinin amacı okuyucunun kurbanla empati kurmasını sağlamak ve acısını paylaşmaktır. Bu bağlamda anlatılan kurban hikayesi amacına hizmet etmemektedir. Diğer haber ise “Ecem’in Babası Bu Sözlerle Haykırdı: İçeride Çürüyeceksin”⁴⁴ başlığını taşımaktadır. Haber cinayet sanığını “annesinin sevgilisi” olarak tanım-

43 “17 Yaşındaki Ecem Balcı’nın Annesine Ait Olduğu İddia Edilen Mektupta Annesinin Kızını Affetmeyeceği Ortaya Çıktı”, *Star*, 31 Aralık 2019.

44 “Ecem’in Babası Bu Sözlerle Haykırdı: İçeride Çürüyeceksin”, *Star*, 11 Temmuz 2019.

layarak bu bilgiyi başlık altı yazısında dikkat çekici şekilde okuyucuya sunmuştur. Ancak suçlu hikayesi aktarılırken failin doğru tanımlanması ve bu gibi yakınlık belirten sıfatların ön plana çıkarılmaması gerekmektedir. Zira bu durum suçlu hikayesine odaklanarak failin yanlış tanımlanmasına neden olmaktadır.

Şule Çet Haber Analizi

Star gazetesinin Şule Çet cinayetiyle ilgili sosyal medya paylaşımlarına aşağıdaki görselde yer verilmiştir.

Şule Çet cinayetiyle ilgili incelenen sosyal medya paylaşımları kurbanın cinayet ile ilgisi olmayan gündelik hayat görüntülerine yer vermiştir. Haber başlıkları ise bilgi vermeye ve kamuyu aydınlatmaya yöneliktir. Bu nedenle her iki haber görseli ve başlığı kriterlere uygundur.

Olaya dair Star gazetesinin incelenen ilk popüler internet haberi “Şule Çet Davasında Yeni Gelişme! ‘İntihar Bulgusu’ Yok”⁴⁵ başlığıyla verilmiştir. Haber içeriği Şule Çet’in ölümü ile ilgili “intihar” iddialarına yönelik hazırlanan psikolojik durumunu inceleyen rapora dair hazırlanmıştır. Bilirkişi raporunda intihara meyilli bir psikolojik durum saptanmadığı bildirilmiştir. Kamu yararına hizmet ettiği görülen haber kriterlere uygundur. “Şule Çet Davasının Seyrini Değiştirecek Gelişme! Biyolojik Lekeler Sanıklardan Çıkmadı”⁴⁶ başlıklı diğer haberde de olayda yer alan iddialara cevap verilen bilgiler okuyucuya sunulmuştur. Haber içeriklerinin dikkat çekmek için abartı ve infiale neden olabilecek bir dil kullanımından uzak ve kamu yararına hizmet edecek şekilde hazırlandığı görülmüştür.

45 “Şule Çet Davasında Yeni Gelişme! ‘İntihar Bulgusu’ Yok”, *Star*, 13 Ekim 2019.

46 “Şule Çet Davasının Seyrini Değiştirecek Gelişme! Biyolojik Lekeler Sanıklardan Çıkmadı”, *Star*, 31 Ekim 2019.

Emine Bulut Haber Analizi

Emine Bulut cinayeti tüm Türkiye’de büyük yankı uyandırmış ve halkın yoğun tepkisini çekmiştir. Bu durumun asıl sebebi şüphesiz cinayet anına dair görüntülerin kaydedilerek sosyal medyada paylaşılması olmuştur. Toplum sağlığı açısından zararlı ve infiale neden olabilecek, korku uyandırabilecek bu gibi görüntülerin paylaşılması gerekir. İncelenen ilk sosyal medya paylaşımında birçok gazete gibi *Star* gazetesi de bu görüntülere yer vermiştir. Bu nedenle hatalı görsel kullanımında bulunmuştur. Konuya dair incelenen diğer popüler sosyal medya paylaşımı ise Erdoğan’ın Bulut’un ailesine açtığı taziye telefonunu konu edinmiştir. Böylesine üzücü bir olay karşısında Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın destek mesajı hem kurbanın ailesi hem de toplum açısından önem taşımaktadır. Kullanılan görsel haber içeriğine ve kriterlere uygun seçilmiştir.

Star gazetesinin internet sitesinde konu ile ilgili öne çıkan haberlerden biri “Emine Bulut’un Vahşice Katledilmesine Tepkiler Çığ Gibi Büyüyor”⁴⁷ başlığıyla verilmiştir. Haber içeriği öncelikle cinayetin işleniş süreci ile ilgili bilgi vermektir. Haber Twitter gibi sosyal medya kanallarında olaya karşı verilen tepkilerle beraber Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının açıklamalarına yer vermiştir. Toplumsal dayanışma bağlamında önemli bir hatırlatıcı olan haber cinayete dair hazırlanan iddianame hakkında da toplumu bilgilendirmiştir. Ancak her ne kadar haber içeriğinde cinayet anına dair görüntülerin servis edilmesinin yasaklandığı söylene de Emine Bulut’un olay anına dair yaralı görüntülerine buzlanarak da olsa yer verilmiştir. Haber bu bağlamda hatalı görsel kullanımında

47 “Emine Bulut’un Vahşice Katledilmesine Tepkiler Çığ Gibi Büyüyor”, *Star*, 23 Ağustos 2019.

bulunmuştur. “Emine Bulut’un Annesi: Bu Çekimi Yaparken O Çocuğu Oradan Kurtaramıyor”⁴⁸ haberi Emine Bulut’un annesinin cinayetin kaydedilip yayımlanmasına olan tepkisini aktarmaktadır. Annenin olaya dair üzüntüsü ve tepkisinin kamuoyu ile paylaşılması kurban yakınları ile empati kurulmasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca haber siyasilere gelen destek mesajlarına da yer vererek toplumsal birlik ve dayanışmayı güçlendirmiştir.

Güleda Cankel Haber Analizi

2019’un sonlarına doğru yaşanan Güleda Cankel cinayeti toplum tarafından büyük tepki çekmiş ve çok konuşulmuştur. Konuyla ilgili birçok haber gündeme gelmiştir.

Star gazetesinin popüler sosyal medya paylaşımlarından ilki “Üniversiteli Güleda’nın Ölümünde Kan Donduran İfadeler” başlığıyla verilmiştir. Başlıkta geçen “kan donduran” ifadesi sansasyonel bir tercih olmuştur. Haberde Güleda’nın faille birlikteliğini hatırlatmayan ve kendi güzel anılarını yansıtan bir fotoğrafının kullanılması ise doğru bir görsel tercihidir. “Güleda’dan Geriye Mutlu ve Neşeli Görüntüleri Kaldı” başlığıyla verilen haber de Güleda’nın mutlu zamanlarını hikayeleştirerek kurban hikayesini ön plana çıkaracak ve okuyucu tarafından empati uyandıracak şekilde aktarılmıştır.

Gazetenin internet sitesinde yer alan “Güleda’yı Öldürmeden Bir Hafta Önce Bu Mesajı Atmış”⁴⁹ başlıklı haber ise “ayrılmak istediği erkek arkadaşı tarafından öldürülen” kullanımı ile durumu romantikleştirmekte ve cinayete dair hatalı bir

48 “Emine Bulut’un Annesi: Bu Çekimi Yaparken O Çocuğu Oradan Kurtaramıyor”, *Star*, 25 Ağustos 2019.

49 “Güleda’yı Öldürmeden 1 Hafta Önce Bu Mesajı Atmış”, *Star*, 20 Kasım 2019.

gerekçelendirme sunmaktadır. “Güleda Cinayetinde Valilik, İhmal İddialarını İnceliyor”⁵⁰ başlıklı haber ise okuyucuların olaya dair kafalarında yer alan muhtemel sorulara cevap vermek üzere hazırlanmıştır. Ancak haber cinayetin tüm ayrıntılarına uzunca yer vererek infiale neden olabilecek bir içerik sunmuştur. Diğer haberle benzer şekilde haberde “ayrılmak istediği erkek arkadaşı tarafından öldürülen” ifadesi ile yanlış bir gerekçelendirme yapılarak aktarılmıştır. Bununla birlikte haber sanatçı Haluk Levent’in konu ile ilgili mesajına yer vererek toplumsal desteğe dikkat çekmiştir.

Ceren Özdemir Haber Analizi

Gazetenin Ceren Özdemir cinayetine dair incelenen ilgili sosyal medya paylaşımları aşağıdadır.

Ceren Özdemir cinayeti trajik bir olay olarak toplumun ve medyanın ilgisini fazlasıyla çekmiştir. Konuyla ilgili incelenen sosyal medya paylaşımında “Ceren Özdemir’in Katili Özgür Arduç Hakim Karşısında” başlığıyla verilen haber görsel olarak kriterlere uygundur. Haber başlığında sansasyonel ifadelerden geri durulmuş olması ve görsel olarak suçlunun tutuklanmış halinin paylaşılması kadın cinayeti haberlerini aktarım diliyle örtüşmektedir. Ancak ikinci incelenen haber belirlenen kriterlere aykırıdır. Haber, görsel olarak katilin kurbanı takip ettiği kamera görüntülerine yer vermiştir. Bu tür görüntüler hem okuyucu üzerinde korku uyandırmakta hem de infiale neden olabilmektedir.

Gazetenin internet sitesinde konuyla ilgili en çok okunan haberlerden biri “Ceren Özdemir Neden Öldü? Ceren Özdemir’in Katili Suçunu İtiraf Etti!”⁵¹ baş-

50 “Güleda Cinayetinde Valilik, İhmal İddialarını İnceliyor”, *Star*, 20 Kasım 2019.

51 “Ceren Özdemir Neden Öldü? Ceren Özdemir’in Katili Suçunu İtiraf Etti!”, *Star*, 5 Aralık 2019.

lığıyla verilmiştir. Haber başlığı ve içeriği bilgi vermeye yönelik hazırlanmıştır. Haber Ceren Özdemir'in hayatına ve olumlu yönlerine ağırlık vererek kurban hikayesine odaklanmıştır. Cinayet sürecine ve katilin kimliğine de değinen haber faili kahramanlaştırmadan okuyucuya aktarmıştır. "Ceren Özdemir'in Katili Cani Konuştu"⁵² başlıklı haber ise cinayet sürecine dair ayrıntılara ve katilin cinayet planlarına yer vererek okuyucuda korku uyandırmaktadır. Özellikle katilin "güçsüz olan kadınları seçtiğini, bazı kadınları takip ettiğini, ancak bu kişilerin kalabalığa karışmasından dolayı cinayeti gerçekleştiremediğini" söylediğine değinilmesi katilin korku uyandırabilecek söylemlerine detaylı şekilde yer verdiği için kriterlerle uyuşmamaktadır.

Sonuç

Star gazetesinin incelenen sosyal medya paylaşımları ve internet haberlerinin genel başarı performansını gösteren tabloya göre toplamda incelenen haber ve paylaşımın belirlenen on iki kadın cinayetlerini aktarım kriterlerine uygun olduğu görülmektedir. *Star* bu performansı ile toplamda yüzde 60 oranında bir başarı sergilemiştir. Gazetenin sosyal medya paylaşımları yüzde 70 ve ilgili internet haberi içerikleri yüzde 50 oranında kriterlere uygun hazırlanmıştır. Belirlenen kriterlerden ise kurban-suçlu hikayesi, failin yanlış tanımlanması, infial-korku uyandırma, yanlış gerekçelendirme ve görsel tercihi bağlamında toplamda beş farklı kriter gere göre hatalı içerik üretilmiştir. *Star* gazetesi şimdiye kadar incelenen gazeteler içinde en başarılı sonuca sahip olsa da tespit edilen hataların üzerine eğilmeli ve toplum huzuru için bu eksiklikleri tamamlamaya çalışmalıdır.

TABLO 6. STAR GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU

	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>				
<i>Şule Çet</i>				
<i>Emine Bulut</i>				
<i>Güleda Cankel</i>				
<i>Ceren Özdemir</i>				

52 "Ceren Özdemir'in Katili Cani Konuştu", *Star*, 5 Aralık 2019.

YENİ ŞAFAK GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

Ecem Balcı cinayetiyle ilgili *Yeni Şafak* gazetesinin Twitter hesabından herhangi bir paylaşıma ulaşılamamıştır. Kamuoyunu yakından ilgilendiren böyle bir olaya toplumun büyük bir kesiminin haber kaynağı olarak kullandığı sosyal medya hesabında yer verilmemesi dikkat çeken bir noktadır. Kadın cinayetleri toplumsal bir mesele olduğundan medya araçlarının çeşitli ağlarda konuyu gündeme getirmesi gerekmektedir.

Gazetenin internet sitesinden konuya dair yayımladığı çok okunan haberlerden biri “45 Gündür Kayıp Olan Ecem’den Korkunç Haber”⁵³ başlığıyla verilmiştir. Başlık okuyucunun dikkatini çekebilmek için sansasyonel bir şekilde hazırlandığından infial oluşturmaya eğilimlidir. Haber içeriği kayıp olan Ecem Balcı’nın cinayete kurban gittiğini ve olayın aydınlatılma sürecini okuyucuya iletmektedir. “45 Gün Sonra Ortaya Çıkan Korkunç Cinayetin Sırrı Çözüldü”⁵⁴ başlıklı haberde de Ecem cinayetinin ayrıntıları aktarılmıştır. Bu haberin incelenen diğer habere göre daha iyi hazırlandığı görülmüştür. Failden “annesinin eski arkadaşı” olarak bahsedilmesi ve infiale neden olabilecek bir içerik kullanılmaması haberi kriterlere uygun hale getirmiştir.

Şule Çet Haber Analizi

Şule Çet cinayetine dair gazetenin Twitter’den yayımladığı popüler paylaşımlar kriterlere göre incelenmiştir.

GÖRSEL 26. YENİ ŞAFAK GAZETESİNİN ŞULE ÇET CİNAYETİ HABER ÖRNEKLERİ

Yeni Şafak @yenisafak · 5 Ara 2019
Aile Bakanı Selçuk: **Şule Çet** davasında ağırlaştırılmış müebbet isteyeceğiz.
#CerenÖzdemir cinayetine müdahil olacağız.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Şule Çet davasında karara itir...
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Şule Çet davasına ilişkin, 'İstinaf yoluna başvurarak ağırlaştırılmış müebbet hapis ...
yenisafak.com

Yeni Şafak @yenisafak · 20 Kas 2019
Şule Çet davasında savcı, Çağatay Aksu'nun kasten öldürme suçundan ağırlaştırılmış müebbet, Berk Akand'ın aynı suçta yardımcıdan 20 yıla kadar hapsini istedi.

yenisafak.com/gundem/sule-ce...

TÜRKİYE'NİN BEKLEDİĞİ CEZA

Şule Çet davasında savcı, **Çağatay Aksu**'nun kasten öldürme suçundan ağırlaştırılmış müebbet, **Berk Akand**'in aynı suçta yardımcıdan **20 yıla kadar** hapsini istedi.

Yeni Şafak

53 “45 Gündür Kayıp Olan Ecem’den Korkunç Haber”, *Yeni Şafak*, 16 Şubat 2018.

54 “45 Gün Sonra Ortaya Çıkan Korkunç Cinayetin Sırrı Çözüldü”, *Yeni Şafak*, 19 Şubat 2018.

İncelenen ilk paylaşım toplumun takipçisi olduğu Şule Çet davasına Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının verdiği tepkiyi dile getirmektedir. Kadın cinayetlerine karşı devletin göstermiş olduğu refleksler toplumda güven uyandırmakta ve benzer durumların yaşanmaması için bir caydırıcılık etkisine sahip olmaktadır. Bu nedenle devlet yetkililerinin mesajlarının medya aracılığıyla iletilmesi önemlidir. İkinci haber ise dava sonucunu kamusal bir haber olarak okuyucuya sunmuştur. Görselde “Türkiye’nin Beklediği Ceza” başlığı kullanılarak davanın toplumsal boyutuna dikkat çekilmiştir. Ancak failerin gülümseyen ve itibar uyandırabilecek hallerinin paylaşılması sakıncalıdır.

Gazetenin internet sitesinde de konuyla ilgili çokça haber yer almıştır. “Şule Çet Davasında Savcı Ağırlaştırılmış Müebbet İstedi”⁵⁵ başlıklı haber olaya dair dava hakkında bilgi vermeye yönelik hazırlanmıştır. Seçilen başlık abartılı ifadelerden uzak ve içerik kamu yararına hizmet edecek şekilde hazırlansa da haber içeriğinde kriterlere uygun olmayan noktalar mevcuttur. Haber içeriğinde olay yerine ait fail ve kurbanın beraber görüntüleri sunulmuştur. Bu tür fotoğraflar hatalı görsel tercihinin girmektedir. “Şule Çet Olayında Yeni Rapor: Atılmadan Önce Boynu Kırılmış Olabilir”⁵⁶ başlıklı haber ise Adli Tıp Kurumunun cinayete dair raporunu okuyucunun dikkatini çekebilecek şekilde sansasyonel bir şekilde sunmuştur. Bu tür başlıklar infiale neden olmaktadır. Olayın bir intihar mı cinayet mi olduğu sorusundan hareketle Adli Tıp Kurumunun konuya dair raporu gazetenin takipçilerine aktarılmıştır. Bu rapora göre Çet’in intihara meyilli olmadığını destekleyen bir rapor sunulduğu belirtilerek insanların akıllarındaki sorulara cevap verilmeye çalışılmıştır.

Emine Bulut Haber Analizi

Cinayete dair *Yeni Şafak*’ın hazırladığı popüler Twitter paylaşımları Görsel 27’de yer almaktadır. İlk görsel cinayet sonrasında diyanet işleri başkanının İslam dininin kadına verdiği önemi anlatan ve Müslümanları kadınlara davranışları konusunda uyaran bir habere aittir. Müslüman nüfusun oldukça ağırlıkta olduğu bir ülkede Diyanet aracılığıyla iletilen mesaj toplumsal huzur ve dayanışma açısından önemlidir. Bir diğer haber ise Emine Bulut cinayetinin ardından Bakanlığın Bulut’un kızı için harekete geçtiğini duyurmaktadır. Haber başlığı kamu vicdanını rahatlatmaya yöneliktir. Ancak haber görseli olay yerinin ve buzlanmış da olsa

55 “Şule Çet Davasında Savcı Ağırlaştırılmış Müebbet İstedi”, *Yeni Şafak*, 20 Kasım 2019.

56 “Şule Çet Olayında Yeni Rapor: Atılmadan Önce Boynu Kırılmış Olabilir”, *Yeni Şafak*, 22 Mayıs 2019.

cinayete kurban giden Emine Bulut'un yaralanmış halini yansıttığından infiale neden olabilecek hatalı bir görsel tercihidir.

GÖRSEL 27. YENİ ŞAFAK GAZETESİNİN EMİNE BULUT CİNAYETİ HABER ÖRNEKLERİ

Yeni Şafak @yenisafak · 23 Ağu 2019
Diyaret İşleri Başkanı Prof. Dr. Erbaş, Cuma hutbesinde, evladının gözü önünde öldürülen **#EmineBulut** ile ilgili konuştu:

"Herkes bilmelidir ki, bir kadının canına kıyılması, en büyük zulümdür. İslam'la ve insanlıkla asla bağdaşmayan büyük bir günahtr."

Yeni Şafak @yenisafak · 23 Ağu 2019
Türkiye'yi ayağa kaldıran **#EmineBulut** cinayetiyle ilgili Bakanlık harekete geçti.

- ✦ **Bulut**'un kızı, bakanlığın psikologları tarafından gözetim altına alındı.
- ✦ Cinayeti gerçekleştiren kişinin en ağır cezaı için hukuk müşaviri görevlendirildi.

yenisafak.com/gundem/emine-b...

Gazetenin internet sitesindeki "Emine Bulut'un Katili Kayınpederini de Öldürecekmiş"⁵⁷ başlıklı haber infiale neden olabilecek bir şekilde toplumda endişe ve tedirginlik uyandırabilecek bir formatta hazırlanmıştır. Haber içeriği öldürülen Emine Bulut'un kardeşinin açıklamalarına dayanmaktadır. Ancak bu açıklamalar öncelikle suçlu hikayesini öne çıkarmaktadır. Katilin cinayet planlarına ve tehditlerine açıkça yer veren haber aynı zamanda metnin içerisine yerleştirilen Emine Bulut'un olay anına dair yaralı fotoğraflarıyla beraber okuyucuda korku ve infial uyandırabilmektedir. "Emine Bulut'un Adı Köyündeki Kütüphanede Yaşatılacak"⁵⁸ başlıklı haber ise Türkiye'yi derinden yaralayan bu olayın ardından kadın cinayetlerine dikkati çekmek amacıyla Emine Bulut'un adının memleketindeki bir kütüphaneye verilmesini haberleştirmiştir. Kadın cinayetlerine karşı bu şekilde toplumsal farkındalık ve duyarlılık ifade eden haberlerin basında daha çok yer alması gerekmektedir.

Güleda Cankel Haber Analizi

Yeni Şafak gazetesinin Güleda Cankel cinayetine dair Twitter paylaşımları Görsel 28'de yer almaktadır.

57 "Emine Bulut'un Katili Kayınpederini de Öldürecekmiş", *Yeni Şafak*, 23 Ağustos 2019.

58 "Emine Bulut'un Adı Köyündeki Kütüphanede Yaşatılacak", *Yeni Şafak*, 19 Eylül 2019.

İncelenen ilk paylaşım Güleda Cankel'in gülümseyen ve okuyucuda empati uyandırabilecek bir haline yer verdiğinden kullanıma uygundur. Ancak görsel "Isparta'da Ayrılmak İsteddiği Erkek Arkadaşı Tarafından Öldürülen #Güleda-Cankel Yaşasaydı Bugün 20 Yaşında Olacaktı" başlığıyla verilmiştir. Haber başlığı her ne kadar kurban hikayesini ön plana çıkarmak için yayımlanmış olsa da "ayrılmak istediği erkek arkadaşı" ifadesi cinayetin meydana gelme nedenine dair yanlış bir gerekçelendirme sunmaktadır. Ayrıca kurban ile suçlunun yakınlık derecesine başlıkta yer verilerek dikkatlerin bu noktaya çekilmemesi gereklidir. İkinci haber ise hem başlık hem de görsel olarak kriterlere uygun hazırlanmıştır. Güleda'yı öldüren kişiden "sanık" olarak bahsedilmesi ve polis eşliğinde bir tutuklama fotoğrafına yer verilmesi hem failin doğru tanımlanmasını hem de doğru görsel kullanımını yansıtmaktadır.

Gazetenin internet sayfasında yer alan haberlere bakıldığında ise yine Güleda Cankel'in doğum gününün haberleştirildiği görülmüştür. Ancak bu sefer kullanılan haber "Cinayete Kurban Giden Güleda Yaşasaydı Bugün 20 Yaşında Olacaktı"⁵⁹ başlığıyla verilmiştir. Bu başlıkta yer verilmeyen "ayrılmak istediği erkek arkadaşı" ifadesi ise metin içerisinde geçmektedir. Doğum gününü mezarlıkta kutlamaya giden aile ve arkadaşlarını okuyucuya sunan haber aynı zamanda Güleda'nın eski neşeli görüntülerine de yer vererek kurban hikayesine odaklanmıştır. Bu açıdan doğru bir dil tutturana haberin cinayete dair korku uyandıracak ve infiale neden olabilecek ayrıntılara yer vermesi ise hatalıdır. "Güleda Cankel, ayrılmak istediği erkek arkadaşı Zafer Pehlivan tarafından boğazı sıkıldıktan sonra kalbinden bıçaklanarak öldürüldü" cümlesi bahsi geçen

⁵⁹ "Cinayete Kurban Giden Güleda Yaşasaydı Bugün 20 Yaşında Olacaktı", *Yeni Şafak*, 11 Aralık 2019.

olumsuz durumlara neden olmaktadır. “Üniversiteli Gülede’yi Öldürdükten Sonra Sosyal Medyada Paylaştığı Dehşete Düşürdü”⁶⁰ başlığıyla verilen haber ise alt başlığında katili Gülede’nin “eski arkadaşı” olarak tanıtmıştır. Suçlu hikayesi aktarılırken failin kurban ile olan ilişkisinin öncelikli olarak ön plana çıkarılmaması ve başlık ya da alt başlık gibi dikkat çeken yerlerde katil ve kurban arasındaki yakınlığa vurgu yapılmaması gereklidir. Aynı zamanda katilin cinayetin ardından sosyal medya hesabından paylaştığı soğukkanlı ifadelerin haberleştirilmesi ve “Darp etti, boğmaya çalıştı, bıçakladı” gibi ifadelere ara başlıklarda yer verilmesi infiale neden olabilmektedir.

Ceren Özdemir Haber Analizi

Ceren Özdemir cinayetinin ardından birçok medya kuruluşu gibi *Yeni Şafak* da konuyla ilgili sosyal medya hesabından birçok paylaşımında bulunmuştur. Popüler olan Twitter paylaşımları aşağıdaki gibidir.

GÖRSEL 29. YENİ ŞAFAK GAZETESİNİN CEREN ÖZDEMİR CİNAYETİ HABER ÖRNEKLERİ

Yeni Şafak @yenisafak · 7 Ara 2019
 “Kız öldü diyorum, ‘Nasıl giyinmiş’ diyor. Kız öldü diyorum, ‘Tek başına dışarıdaymış’ diyor. Yahü kız öldü. Umutları, hayalleri, geleceği öldü, annesi öldü, babası öldü, insanlık öldü”

! Vaşhice katledilen #CerenÖzdemir’in arkadaşı Eftalya Hazar, konuşmasıyla duygulandı.

Yeni Şafak @yenisafak · 5 Ara 2019
 #Özel 14 yıl önce bir çocuğu öldüren ve 12 suçtan kaydı olan **Ceren Özdemir** in katili iyi halden nasıl yararlanıp, açık cezaevine gönderildi?

! Hukukçulara göre, iyi hal indirimi konusunda büyük ihmaller var ve bir düzenleme yapılması şart.

@Hasanhiz

! İyi hal indiriminde ihmaller zinciri var: Düzenleme yapılması şart
 Yeni infaz düzenlemesi kapsamında bazı suçlara 'iyi hal' indirimi yapılıp yapılmayacağı tartışılırken, 20 yaşındaki Ceren Özdemir'in canince ...
 @yenisafak.com

İncelenen ilk paylaşımında cinayete kurban giden Ceren Özdemir’in arkadaşının Ceren için yaptığı konuşmayı video haber olarak servis edilmiştir. Kurban hikayesini ön plana çıkaran, yakınlarının acılarını paylaşmasına ve güzel anılarını hatırlamasına yardımcı olan bu paylaşım başlık ve görsel içerik olarak kriterlere uygundur. İkinci haber ise Ceren Özdemir’in katilinin iyi hal indirimi olarak açık cezaevine gönderilmesini konu edinmiştir. Katilin önceki suçlarına atıfta bulunulması cinayet hikayesi bağlamında verilmiş olsaydı cinayete dair yanlış bir ge-

60 “Üniversiteli Gülede’yi Öldürdükten Sonra Sosyal Medyada Paylaştığı Dehşete Düşürdü”, *Yeni Şafak*, 19 Kasım 2019.

rekçelendirme yapılmasına ve infiale sebep olabileceğinden hatalı olurdu. Ancak iyi hal indirimi gibi hukuki bir meselenin tartışılmasında bu ayrıntılara yer verilmesi olağan kabul edilmiştir. Haberde kullanılan temsili mahkeme fotoğrafı da kriterlere uygundur.

İnternet haberlerine bakıldığında “Ceren Özdemir’in Katil Zanlısından Kan Donduran İfadeler: Yeni Avlar Aradım Ancak Fırsatını Bulamadım”⁶¹ başlığı göze çarpmaktadır. Başlık okuyucuda infiale neden olabilecek ve korku uyandıracak şekilde seçilmiştir. Haber içeriği de failin cinayeti planlama ve işleme sürecine dair ayrıntılı bir açıklamaya yer vermiştir. “Kıyafet ve yiyecek çalmış, 4 kilometre takip etmiş” ifadeleri başlığın uyandırdığı olumsuz duyguları pekiştirecek şekilde haberde yer almıştır. “Ceren Özdemir’in Katili Zanlısı Özgür Arduç İlk Kez Hakim Karşısına Çıktı: Dava Duruşması 20 Ocak 2020’ye Ertelendi”⁶² başlıklı haber ise okuyucuya dava ile ilgili bilgi vermeye yönelik hazırlanmıştır. Kamuoyunun yakından takip ettiği böyle bir davada toplumun kaygılarını giderecek şekilde dava sürecine dair bilgi aktarmak önemlidir.

Sonuç

Yeni Şafak gazetesi incelenen Twitter paylaşımları ve internet haberlerinde korku ve infial uyandırma, failin yanlış tanımlanması, suçlu hikayesini ön plana çıkarma, yanlış gerekçelendirme ve cinayete dair hatalı görsel kullanımında bulunma konusunda belirlenen kriterle uyuşmayacak içerikler üretmiştir. Tüm gazeteler için Twitter paylaşımı ve internet haberleriyle birlikte toplamda yirmi içerik incelenirken bu sayı *Yeni Şafak*’ın Ecem Balcı cinayetine sosyal medya paylaşımlarında yer vermemesi sebebiyle on sekiz olmuştur. Türkiye’nin ana akım haber alma araçlarından kabul edilen gazetenin sosyal medya içeriği üretme konusunda daha aktif olması beklenmektedir. Bu durumda *Yeni Şafak* kadın cinayetlerini haberleştirirken toplamda kriterlere uygun beş sosyal medya paylaşımı (yüzde 50) ve dört internet haberi (yüzde 40) üreterek yüzde 45 oranında belirlenen kriterlerle örtüşen içerik yayımlamıştır.

61 “Ceren Özdemir’in Katil Zanlısından Kan Donduran İfadeler: Yeni Avlar Aradım Ancak Fırsatını Bulamadım”, *Yeni Şafak*, 5 Aralık 2019.

62 “Ceren Özdemir’in Katili Zanlısı Özgür Arduç İlk Kez Hakim Karşısına Çıktı: Dava Duruşması 20 Ocak 2020’ye Ertelendi”, *Yeni Şafak*, 23 Aralık 2019.

TABLO 7. YENİ ŞAFAK GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU				
	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>	×	×		
<i>Şule Çet</i>				
<i>Emine Bulut</i>				
<i>Güleda Cankel</i>				
<i>Ceren Özdemir</i>				

HÜRRİYET GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

Hürriyet gazetesinin Ecem Balcı cinayetinin ardından Twitter hesabından yayımlandığı popüler paylaşımlar görselleri ile birlikte incelenmiştir.

İlk paylaşım Ecem'in desteklediği Beşiktaş takımının oyuncularıyla birlikte fotoğraflarına yer vermiştir. Desteklediği futbol kulübünün taraftar grubunun kayıp Ecem Balcı'nın arama faaliyetlerine destek verdiğini aktaran başlık ile sunulan haber görseli Ecem'in mutlu zamanlarındaki halini yansıttığı için kullanıma uygundur. İkinci haber görseli ise fail ile kurbanın beraber fotoğrafını kullandığı için ve aynı zamanda failin gülümseyen ve itibar uyandırabilecek bir halini paylaştığı için hatalı bir görsel kullanımdır. Haber başlığının bilgi vermeye yönelik olması ise kriterlere uygundur.

Gazetenin internet sitesinde yer alan "Ecem Cinayetinde Korkunç Ayrıntılar... Bagajda Ceset Varken Annesini Yemeğe Götürmüş!"⁶³ başlıklı haber toplumda infiale neden olabilecek şekilde hazırlanmıştır. Başlığın topluma bilgi vermenin ötesinde oldukça sansasyonel ve çarpıcı bir şekilde hazırlandığı görülmektedir. "Ecem'in sim kartını takip mesaj atmış", "Ecem'in annesini cinlerle kandırdı" gibi ifadeler yer verilmesi ve adım adım cinayet planının paylaşılması toplumda korku uyandırmaktadır. "Bagajda ceset varken kızın annesini yemeğe götürmüş" gibi dehşet verici ifadeler ise infiale neden olabilmektedir. Haberde kurban yerine failin hikayesine ağırlık verildiği ve kamu yararı olmadığı halde kişilerin özel yaşamının deşifre edildiği gözlemlenmiştir. "Ecem Balcı

⁶³ "Ecem Cinayetinde Korkunç Ayrıntılar... Bagajda Ceset Varken Annesini Yemeğe Götürmüş!", *Hürriyet*, 4 Temmuz 2018.

Cinayetinde Karar Çıktı”⁶⁴ başlıklı haber ise cinayetin ardından açılan davanın sonuçlandırılmasını kamuoyuna sunmuştur. Sanığın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almasının bir nebze olsun Ecem’in babası gibi yakınlarını rahatlat-tığını iletmek kamu vicdanına hizmet etmektedir.

Şule Çet Haber Analizi

İncelenen sosyal medya paylaşımlarından ilki Şule Çet’in gündelik hayattaki fotoğrafı ile olay yerine ait bir görseli beraber sunmuştur. Görsel yalnızca cina-yetin gerçekleştiği plazanın fotoğrafına yer vermemiş aynı zamanda olay yerini kırmızı ile işaretleyerek dikkatleri bu noktaya çekmiştir. Ancak cinayet haberleri aktarılırken olay yerine ait görüntülerin paylaşılması gerekir. Bununla beraber kullanılan “Çırpınırken Ayakkabısı Çıktı” başlığı da infiale neden olabilmektedir. İkinci sosyal medya paylaşımında ise Şule Çet’in babası ile yapılan bir röportaja yer vermiştir. Acılı babanın kızının fotoğrafı ile birlikte görsele taşınması toplu-mun baba ile empati kurarak acısını paylaşmasına hizmet etmektedir.

“Şule Çet’te de ‘İyi Hal’”⁶⁵ başlıklı internet haberi cinayetin ardından faillere uy-gulanan iyi hal indirimini konu edinmiştir. “Cinayet mi intihar mı” tartışmalarının ardından davanın uzun süre sonra sonuçlandığını ve cinayet kararına varıldığını be-lirten haber sanıklara verilen “iyi hal indirimi”ne tepki göstermektedir. Haber içeriği davanın sonucunu ve sanıkların aldığı cezaları detaylı şekilde aktararak kamuoyunu bilgilendirmiştir. “Şule Çet’in Psikolojisini İnceleyen Bilirkişi Heyeti, ‘İntihar Bul-gusu Yok’ Dedi”⁶⁶ haberi ise yine davaya dair merak edilen “İntihar mı cinayet mi”

64 “Ecem Balcı Cinayetinde Karar Çıktı”, *Hürriyet*, 19 Kasım 2019.

65 “Şule Çet’te de ‘İyi Hal’”, *Hürriyet*, 5 Aralık 2019.

66 “Şule Çet’in Psikolojisini İnceleyen Bilirkişi Heyeti, ‘İntihar Bulgusu Yok’ Dedi”, *Hürriyet*, 13 Ekim 2019.

sorusunu cevaplamıştır. Tıbbi kayıtların da incelendiği bilirkişi raporunda intihara yönelik bir tespitin olmadığı duyurulması kamuoyu faydasına hizmet etmektedir.

Emine Bulut Haber Analizi

Sosyal medyada cinayet anının paylaşılmasıyla birlikte çokça gündeme gelen ve toplumda büyük tepkiyle karşılanan Emine Bulut cinayetine dair *Hürriyet*'in Twitter hesabından yayımlanan popüler paylaşımlar aşağıdaki gibidir.

İncelenen ilk paylaşımda sosyal medyada dolaşıma sokulan ve Emine Bulut'un yaralı halinin yer aldığı olay yeri görüntüsü haber görseli olarak kullanılmıştır. Olay yerine ve kurbanın saldırıya uğramış ve yaralı haline dair fotoğraflar hem hatalı görsel kullanımı hem de okuyucuda infiale neden olmaktadır. "Kocası Öldürdü Son Anları Ortaya Çıktı" başlığı da kullanılan görselin uyandırdığı infiali tetikleyecek tondadır. Katil için "kocası" tanımlamasının başlıkta kullanılması kriterlere göre failin yanlış tanımlanması bağlamında hatalı bir kullanımdır. İkinci haber ise Emine Bulut olayının toplumda yarattığı infialden yola çıkarak kamuoyunu kadın cinayetleri konusunda bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bir röportajı sunmaktadır. Uzman görüşünün alındığı haber görüşülen kişinin fotoğrafını kullanmıştır. Kadın cinayetleri konusunda topluma bilgi vermeye ve benzer olayların yaşanmasını engellemeye yönelik hazırlandığı anlaşılan bu gibi faydalı içeriklerin gazetelerde daha çok yer alması gerekmektedir.

"Emine Bulut Cinayeti Türkiye'yi Ayağa Kaldırmıştı... Gerekçeli Kararın Detayları Ortaya Çıktı"⁶⁷ başlıklı haber cinayetin ardından sanığın aldığı cezanın ayrıntılı gerekçelerini yayımlamıştır. Haber merak edilen dava hakkında suçlunun

⁶⁷ "Emine Bulut Cinayeti Türkiye'yi Ayağa Kaldırmıştı... Gerekçeli Kararın Detayları Ortaya Çıktı", *Hürriyet*, 4 Kasım 2019.

cezasına dair bilgi vermeye yöneliktir. “Türkiye’yi Sarsan Emine Bulut Cinayetinde Cani Koca Hakim Karşısında”⁶⁸ haberi ise öncelikle başlık itibarıyla hatalıdır. Bu tür cinayet haberlerinde failin doğru betimlenmesi ve katil ile kurban arasındaki yakınlık derecesinin ön plana çıkarılmaması gerekmektedir. Ayrıca haber içeriğinde geçen “Çocuğumu aldınız, ben de sizden kızınızı aldım” gibi saldırganın tehditkar ifadeleri cinayete dair katilin kendince sebeplerine dikkat çekerek yanlış bir gerekçelendirme yapılabilmesinin önünü açmakta, “Dövüp balkona atmış” gibi ifadeler ise toplumda infiale neden olabilmektedir.

Güleda Cankel Haber Analizi

Güleda Cankel cinayetine dair gazetenin popüler sosyal medya paylaşımları aşağıdaki gibidir.

Kamuoyunun dikkatini çeken böyle bir olayın haberleştirilirken oldukça titiz davranılması gerekmektedir. Ancak *Hürriyet*'in sosyal medya paylaşımlarına bakıldığında yayın ilkeleriyle örtüşmeyecek görsellerin ve başlıkların kullanıldığı görülmektedir. Öncelikle katil ve kurbanın beraber fotoğraflarının tercih edilmesi hatalı bir görsel kullanımına girmektedir. Failin kurbanla beraber iyi zamanlarına dair fotoğraflarının kullanılması cinayetin kendisinden ziyade aralarındaki ilişki bağına dikkatleri çekerek durumu romantikleştirebilmektedir. Hem görsel hem de kullanılan “Güleda Ölmek için 17 Saat Mücadele Edip 3 Kez Kaçmaya Çalıştı” başlığı aynı zamanda infiale neden olmaktadır. Benzer şekilde ikinci görselde Güleda'nın fotoğrafının yanına yerleştirilen failin cinayet sonrasında paylaştığı Instagram hikayesinin ekran görüntüsü de infiale ve kor-

68 “Türkiye’yi Sarsan Emine Bulut Cinayetinde Cani Koca Hakim Karşısında”, *Hürriyet*, 9 Ekim 2019.

ku uyandırmaya neden olabilecek bir görsel tercihidir. Bu gibi görsel ve başlıklar suçlu hikayesini ön plana çıkarmaktadır. Oysa ki haberlerde kurbanın hikayesi üzerinde durulması gerekmektedir.

“Güleda Cinayetinde Kan Donduran Ayrıntı”⁶⁹ başlıklı haber öncelikle katili alt başlıkta “Güleda’nın ayrılmak istediği erkek arkadaşı” olarak betimlemiştir. Bu gibi olaylarda katil ve kurbanın yakınlığı ön plana çıkarılmamalıdır. Ayrıca “Ayrılmak istediği için öldürüldü” anlamını veren bu cümle aynı zamanda cinayete dair yanlış bir gerekçelendirme sunmaktadır. Haber içeriği failin bütün ifadesine ve cinayeti işleme sürecine yer vermiştir. Kamu yararına hizmet etmeyen bu gibi ayrıntılar okuyucuda infial uyandırmaya sebebiyet vermektedir. “Güleda’ya Ağlıyoruz... Cinayet 17 Saat Sürdü”⁷⁰ diyerek cinayeti aktaran bir diğer haber de katil için başlık altı yazısında “eski sevgili” tanımlamasını kullanmıştır. Fail ve kurban arasındaki ilişkiye dikkat çeken bu haber de suçlu hikayesini ön plana çıkarmıştır. Haber suçlunun sosyal medyada paylaştığı tehditkar mesajlara vurgu yapmış “Şikayetçi Olmadı”, “Polisin İhmali Var” gibi başlıklarla cinayete dair farklı gerekçelendirmeler sunarak okuyucunun dikkatini suçlunun eyleminden farklı odaklara yönlendirmiştir. Kurban ile empati yapılmasını zorlaştıran bu gibi ifadelerle kadın cinayetlerini aktarım dilinde yer verilmemesi daha sağlıklı olacaktır.

Ceren Özdemir Haber Analizi

Hürriyet gazetesinin konuyla ilgili popüler Twitter paylaşımları aşağıdaki gibidir.

69 “Güleda Cinayetinde Kan Donduran Ayrıntı”, *Hürriyet*, 20 Kasım 2019.

70 “Güleda’ya Ağlıyoruz... Cinayet 17 Saat Sürdü”, *Hürriyet*, 20 Kasım 2019.

İncelenen ilk paylaşımda arkadaşlarının Ceren Özdemir için hazırladıkları bir doğum günü kutlaması videosu haberleştirilmiştir. Ceren'in gündelik hayatından mutlu anılarını yansıtan fotoğrafların ve Ceren'e dair pozitif duygu ve düşüncelerin yer aldığı video haber mağdurun hikayesini ön plana çıkararak kurbanla empati kurulmasını kolaylaştırmıştır. Suçlu hikayesi yerine mağdurun birincil rol aldığı ve hem kurbanla hem de kurban yakınlarıyla duygu paylaşımını kolaylaştıran bu gibi haber örneklerinin çoğalması gerekmektedir. İkinci haberde kullanılan görsel ise kadın cinayetlerini haberleştirme kriterlerine uymamaktadır. Her ne kadar suçlunun tutuklanmış fotoğrafı tercih edilse de kurban ve suçlunun fotoğraflarının yan yana yer alması infiale neden olabileceğinden hatalı görsel kullanımına girmektedir. Ayrıca görsel ile birlikte kullanılan "Ceren Özdemir'i Öldüren Psikopatın 4 Sayfalık İfadesi!" başlığı katilin psikolojik durumuna vurgu yaparak sosyal bir sorunu bireysel bir ruh haline indirgeyerek olayı kısmen meşrulaştırmıştır.

Hürriyet gazetesinin internet sitesinde yer alan konuyla ilgili çok okunan haber örneklerinden "Ceren Özdemir'i Öldürmüş Olmak için Öldürdü!"⁷¹ başlıklı haber dikkat çekmektedir. Haber dava sonucunda katil için verilen gerekçeli kararlar beraber katilin soğukkanlılıkla cinayete dair söylediği açıklamaları iletmektedir. Başlıkta da geçtiği gibi katilin Ceren Özdemir'i hiç tanımadığı ve sadece birini öldürmek istediği için bu cinayeti işlediği vurgulanmıştır. Haber içeriğinde katilin cinayet işlemek için zıpkın aradığı kamera görüntülerini arkada korkutucu bir fon müziği ile yayımlayan bir videoya yer verilmiştir. Cinayet sürecine dahil olan bu gibi görüntülerin yayımlanması halkta korku uyandırabilir ve infiale neden olabilir. Ayrıca adım adım bütün cinayet planlamasına yer verilerek suçlunun hikayesinin bu derece ön planda olması faili bir nevi "kahramanlaştırmaktadır." İncelenen bir diğer haber ise "İşte Ceren Özdemir'in Son Mesajı... Ortaya Çıkan Gerçek Göz Yaşarttı!"⁷² başlığını taşımaktadır. Haber arkadaşlarından elde edilen bilgiye göre öldürüldükten kısa bir süre sonra Ceren Özdemir'in doğum günü olduğunu ve "Doğum günümde beni unutmayın, hediye almayın, kutlayın yeter" dediğini söylemektedir. Haber güzel hatıralarına yer vererek kurban hikayesini ön plana çıkarması açısından doğru bir yaklaşıma sahiptir.

71 "Ceren Özdemir'i Öldürmüş Olmak için Öldürdü!", *Hürriyet*, 13 Şubat 2020.

72 "İşte Ceren Özdemir'in Son Mesajı... Ortaya Çıkan Gerçek Göz Yaşarttı!", *Hürriyet*, 5 Aralık 2020.

Sonuç

Hürriyet gazetesinin rapor kapsamındaki kadın cinayetleri konusunda yayımladığı popüler sosyal medya paylaşımları ve internet haberleri belirli kriterler çerçevesinde incelenmiştir. Gazetenin ilgili paylaşımları yaparken hatalı görsel kullandığı, infial ve korku oluşturacak söylemler geliştirdiği, cinayete dair yanlış gerekçelendirmeler sunduğu, faili yanlış tanımladığı, suçlu hikayesini ön plana çıkardığı ve katilin psikolojik durumunu ön plana çıkararak içerikler sunduğu gözlemlenmiştir. Bu durumda *Hürriyet*'in kadın cinayetlerini aktarırken dikkat edilmesi gerektiği belirlenen sekiz kriterden altısına çeşitli içeriklerde uymadığı görülmektedir. Sonuç olarak belirlenen yirmi içerikten toplamda dokuz tanesinin yani yüzde 45'lik bir bölümünün kriterlere uygun olarak değerlendirildiği görülmektedir. *Hürriyet*, sosyal medya kategorisinde yüzde 40, internet haberi kategorisinde ise yüzde 50 oranında kriterlerle örtüşen içerik üretmiştir. Elde edilen sonuçlar mecranın kadın cinayeti haberlerini okuyucuya aktarırken daha özenli olması gerektiğini ortaya koymaktadır.

TABLO 8. HÜRRİYET GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU

	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>				
<i>Şule Çet</i>				
<i>Emine Bulut</i>				
<i>Güleda Cankel</i>				
<i>Ceren Özdemir</i>				

MİLLİYET GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

Milliyet gazetesinin Twitter hesabından Ecem Balcı cinayetine dair yayımladığı popüler paylaşımlara bakıldığında ilgili görsel ve başlıkların kullanıma uygun olduğu görülmektedir. İncelenen her iki paylaşım da Ecem Balcı'nın mutlu hallerini ve güzel anılarını yansıtan fotoğrafları kullanarak doğru bir haber görseli tercihi sunmuştur. Haber başlıkları ise cinayetin aydınlatılmasına ve dava sürecine ilişkin bilgi vermektedir.

İnternet sitesinde Ecem Balcı cinayetine dair yayımlanan çok okunan haberlerden “Henüz 17 Yaşında Annesinin Erkek Arkadaşı Hayattan Kopardı... İşte Cezası!”⁷³ başlıklı haber dikkat çekmektedir. Haber başlığı katil için “annesinin erkek arkadaşı” ifadesini kullanarak katilin kurban ile olan yakınlığına dikkat çekmiştir. Kadın cinayetlerine dair yayımlanan birçok haber katili tanımlarken yalnızca kurbanla yakınlık derecesini ön plana çıkarmaktadır. Oysa katilin toplumsal rol ve kimliğini açıklayan daha farklı tanımlayıcı bilgilerin kullanılması gerekmektedir. Haber içeriğinde katilin ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası aldığı söylenmiştir. Bu karar üzerine Balcı'nın avukatlarının ve babasının bir nebze olsun mutlu olduğu ve benzer durumlar için kararın caydırıcı bir örnek olabileceği söylenerek kamu vicdanı rahatlatılmaya çalışılmıştır.

Diğer çok okunan haber ise “Ecem’in Günlüğü Şoke Etti! ‘Eniştem Ben Uyurken...’”⁷⁴ başlığıyla verilmiştir. Haber başlığının dikkat çekebilmek için sansasyonel bir şekilde verildiği açıktır. Bir cinsel istismar iddiası taşıdığı an-

73 “Henüz 17 Yaşında Annesinin Erkek Arkadaşı Hayattan Kopardı... İşte Cezası!”, *Milliyet*, 19 Kasım 2019.

74 “Ecem’in Günlüğü Şoke Etti! ‘Eniştem Ben Uyurken...’”, *Milliyet*, 31 Aralık 2019.

laşılan olayın toplumsal yönüne vurgu yapmak yerine dikkat çekici bir ifade ile verilmesi toplumda infiale neden olabilmektedir. Haber içeriği Ecem Balcı'nın taciz iddialarını yazdığı günlük sayfalarını kullanarak istismar olayını gündeme getirmiş ayrıca intihar eden annesinin intihar mektubunda Ecem Balcı için yazdığı suçlayıcı ifadelerle yer vermiştir. Kamusal bir yarara hizmet etmiyorsa bu gibi kişisel bilgilere haberlerde yer verilmesi yanlıştır. Kurban-suçlu hikayesi kriterine göre kişilerin özel yaşamı kamu çıkarlarının gerektirdiği durumlar dışında yayın konusu olmamalıdır.

Şule Çet Haber Analizi

Milliyet gazetesinin konuyla ilgili en popüler iki Twitter paylaşımı aşağıdaki gibidir. Her iki haber görseli de Şule Çet'in gündelik hayatına dair fotoğraflara yer vermiştir. Maktulün cinayet anyla ilişkisi olmayan ve gündelik hallerini yansıtan görseller doğru bir tercih olmuştur. Her iki paylaşımında kullanılan başlıklar da gözaltı kararlarını ve davanın seyrine dair gelişmeleri aktararak okuyucuya bilgi verdiğinden kullanıma uygundur.

Milliyet gazetesinin internet sayfasında “Şule Çet Davasının Gerekçeli Kararı Açıklandı: Boynunu Kırıp 20. Kattan Attılar”⁷⁵ başlığıyla yayımlanan haberin infiale neden olabileceği anlaşılmaktadır. Toplumun büyük çoğunluğunun yakından takip ettiği bir cinayetin işlenişine dair dava dosyasında yer alan bilgilerin sansasyonel bir şekilde verilmesinin kamusal bir yarara hizmet etmediği açıktır. Haber içeriği de başlıkla benzer şekilde cinayete dair ayrıntıları korku uyandırıcı ve infiale neden olabilecek bir üslupla aktarmıştır. Cinayet anına ve sonrasına dair ayrıntılara yer verilerek suçlu hikayesi ön plana çıkarılmıştır. Bu gibi olaylar-

⁷⁵ “Şule Çet Davasının Gerekçeli Kararı Açıklandı: Boynunu Kırıp 20. Kattan Attılar”, *Milliyet*, 26 Aralık 2019.

da yalnızca bilgi vermeye yönelik haberlerin yayımlanması toplumsal fayda elde edilmesi ve kamu vicdanının rahatlatılması açısından daha etkili olacaktır.

“Şule Çet Davasında Mektuplar Ortaya Çıktı... ‘Uyuma İşi Hikaye’”⁷⁶ başlıklı haber sanıkların kendi aralarında haberleştiklerini ve davanın seyrini değiştirmeye yönelik planlamalar içinde olduklarını söylemektedir. Bu gibi kamusal boyut kazanmış davalarda takipçilerin gelişmelerden haberdar olması doğaldır. Ancak faillerin illegal yollarla haberleşmeleri ve suçu gizlemek için sundukları çözüm önerileri olumsuz bir kamusal örnek olmakla beraber suçlu hikayesini ön plana çıkarmaktadır. Bu nedenle mektup içeriklerine satır satır haberlerde yer verilmenden yalnızca konuya dair bilgilendirici haberler yayımlanması en sağlıklı çözüm yolu olarak görünmektedir.

Emine Bulut Haber Analizi

İncelenen Twitter paylaşımlarında *Milliyet* gazetesi cinayet anı videosunun paylaşılmasıyla Türkiye gündemine oturan Emine Bulut haberlerine aşağıdaki görsellerle yer vermiştir. İlk paylaşımında olay anına ait videodan alınan Emine Bulut’un yaralı halini yansıtan görüntüler sansürlenerek verilmiştir. Bu gibi olaylarda cinayet anına dair içeriklerin yayımlanması, kurbanın yaralı görüntülerine sansürlenerek de olsa yer verilmesi yanlıştır. Hatalı görsel kullanan haber “Seni de Öldüreceğim, Bekle” başlığıyla da infiale neden olacak şekilde katilin tehdit mesajlarını öne çıkarmıştır. İkinci haberde Emine Bulut ve kızının fotoğrafı bulunmaktadır. Çocuğun yüzünün sansürlenmiş olması kullanıma uygundur. Ancak görsel ile birlikte kullanılan ve katilin “Gider paşalar gibi yatarım” mesajına yer veren başlık toplum üzerinde olumsuz bir etki uyandırmaktadır.

76 “Şule Çet Davasında Mektuplar Ortaya Çıktı... ‘Uyuma İşi Hikaye’, *Milliyet*, 20 Kasım 2019.

Olaydan kısa bir süre sonra internet sitesinde yayımlanan haberde *Milliyet* gazetesi Emine Bulut'un annesinin sözlerini okuyucuya aktarmıştır. "Sesini Kimse Duymadı mı?"⁷⁷ başlığıyla verilen haber Emine Bulut'un annesi ve abisi ile yapılan röportaja yer vermektedir. "Kızımı niye korumadılar?" sözlerine vurgu yapan haber kurbanın yakınlarının duygu ve düşüncelerine yer vererek toplumun kendileri ile empati yapmasını kolaylaştırmaktadır. Bununla beraber haber alt başlığında geçen "eski eş" ifadesi failin kurbanla olan yakınlığına dikkat çekmektedir. Buna ek olarak Emine Bulut'un katil ile olan önceki ilişkisine dair kişisel birçok bilginin paylaşılması kurban hikayesini değil suçlunun hikayesini ön plana çıkarmaktadır. Kurban yakınları ile gerçekleştirilen görüşmelerde katile dair bilgi ve ifadelere değil de kurbanın olumlu yönlerini ve yakınlarının duygularını ön plana çıkaran bir çerçevenin takip edilmesi daha faydalı olacaktır. "Emine Bulut Cinayeti Davasında Gerekçeli Karar Açıklandı"⁷⁸ haberi ise hemen hemen herkesin takipte olduğu Emine Bulut cinayeti davasının kararını açıklamak amacıyla sunulmuştur. Bilgi vermek amacıyla hazırlanan haberde kamusal bir davaya dönüşen cinayet sonrası katilin "müebbet hapis cezası" aldığı söylenmektedir.

Güleda Cankel Haber Analizi

Güleda Cankel'in cinayet haberine dair yayımlanan her iki sosyal medya paylaşımında da genç kızın kendi fotoğrafı kullanılmıştır. İlk paylaşım yalnızca Güleda'nın kendi fotoğrafını kullanırken ikinci haberde acılı ailesinin fotoğrafına da yer verilmiştir. Her iki görsel de kurban ve yakınlarıyla duygusal bir paylaşım yapılması açısından kullanıma uygundur. Ancak her iki paylaşım da faili tanımlamak için kullanılan "eski erkek arkadaş" ifadesi olayı romantikleştirebileceğinden hatalıdır. Bu gibi olaylarda fail ve kurban arasındaki yakınlığın katili tanımlarken odak noktası olmaması gerekir. Ayrıca ilk paylaşımında cinayete dair korku ve infial uyandırıcı ayrıntılara da yer verilmiştir.

İnternet sitesinde yayımlanan "Güleda'nın Katili Kan Dondurdu! Bıçağı Girmesi için Bastırdım"⁷⁹ başlıklı haber cinayeti sansasyonel bir şekilde okuyucuya sunmuştur. Tercih edilen başlığın okuyucuda infiale neden olabileceği açıktır. Haber içeriği de başlığı destekleyecek şekilde cinayetin bütün aşamalarına yer vermektedir. Bu durum toplumda korku uyandırabilmektedir. Haberde başlık altı yazısında Güleda Cankel'in katili için "eski erkek arkadaş" sıfatını tercih etmesi

77 "Sesini Kimse Duymadı mı?", *Milliyet*, 24 Ağustos 2019.

78 "Emine Bulut Cinayeti Davasında Gerekçeli Karar Açıklandı", *Milliyet*, 4 Kasım 2019.

79 "Güleda'nın Katili Kan Dondurdu! Bıçağı Girmesi için Bastırdım", *Milliyet*, 25 Şubat 2019.

de katil ile kurban arasındaki ilişkiye dikkat çekerek failin yanlış tanımlanmasına neden olmaktadır. Bu tür haberlerde katilin farklı yönlerini öne çıkaracak tanımlamaların tercih edilmesi gerekmektedir. “Güleda Cankel’in Katili Şubatta Hakim Karşısına Çıkacak”⁸⁰ haberi ise ilk duruşmanın tarihini kamuoyuna duyurarak cinayetin ardından dava seyrine dair bilgi vermeye yönelik hazırlanmıştır.

Ceren Özdemir Haber Analizi

Milliyet gazetesinin konuya dair incelenen ilk sosyal medya paylaşımında Ceren Özdemir’in katilinin onu takip ettiği sırada güvenlik kameralarına yansıyan görüntüleri kullanılmıştır. Cinayete dair fail ve kurbanın birlikte fotoğraflarının kullanılması doğru bir görsel tercihi değildir. Bu tür kullanımlar olayın bir film sahnesi gibi sunulurken odak noktasının kaybedilen masum kişinin hayatına değil katile ve cinayetin işleniş sürecine kaymasına neden olmaktadır. Ayrıca cinayetin işleniş sürecini yansıtan görsel tercihi toplumda korku uyandırmakta ve infiale neden olabilmektedir. İkinci paylaşımında ise Ceren’in cinayet olayını çağrıştırmayan mutlu hallerinin yer aldığı fotoğraflar kullanılmıştır. Ceren için bir anma programı haberinde kullanılan bu görseller kadın cinayeti haberlerinin aktarım dili ile örtüşmektedir. Bu paylaşım hem haber konusu hem de görsel olarak başarılı bir örnek olarak değerlendirilebilir.

Gazete olaya dair birçok haberi “son dakika” olarak girmiştir. Ancak içerik olarak oldukça kapsamlı bilgiler sunulduğundan bu haberler incelemeye dahil edilmiştir. İlk olarak “Son Dakika... Ceren Özdemir’in Katili İtiraf Etti: Kaçaca-

80 “Güleda Cankel’in Katili Şubatta Hakim Karşısına Çıkacak”, *Milliyet*, 19 Aralık 2019.

ğımı Ona Söyledim!”⁸¹ başlığıyla verilen habere odaklanılacaktır. Haber Ceren Özdemir’in katilinin mahkemeye verdiği ifadeyi konu edinmektedir. Toplumun yakından takip ettiği bu tür davalarda kamuyu bilgilendirmeye yönelik haberlerin yapılması kaçınılmazdır. Ancak bu haberde olduğu gibi katilin cinayet öncesinde süreci nasıl planladığı, aklından neler geçirdiği ve genç kızı nasıl öldürdüğüne dair ayrıntılı bilgilerin verilmesi öncelikle toplumda korku uyandırmaktadır. En çok okunan bir diğer haber ise yine benzer konuları işleyerek “Son Dakika | Ceren Özdemir Cinayetinde Kahreden Detay! Göz Göre Göre...” başlığıyla merak ve ilgi uyandırabilecek bir başlıkla okuyucuya sunulmuştur. “Göz göre göre” ifadesi failin kaçtığı cezaevi psikoloğuna söylediklerini baz alarak bir “ihmal” iddiasını gündeme getirmektedir. Oysa failin ilk aşamada söyledikleri bir kesinlik teşkil etmediğinden toplumda infiale neden olabilecek bu tür suçlu ifadeleri ön plana çıkarılmamalıdır. “İhmal” başlığı altında cinayetin meydana gelmesine dair yanlış gerekçelendirmeler sunulmamalıdır.

Sonuç

Kadın cinayetlerini haberleştirirken hangi noktalara dikkat edilmesi gerektiği konusuna odaklanan raporda *Milliyet* gazetesinin incelenen içerikleri üzerinden kriterler çerçevesinde genel değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmelere göre gazetenin haberlerinde failin yanlış tanımlanması, infial-korku uyandırma, suçlu hikayesi-kurban hikayesi, görsel tercihi ve yanlış gerekçelendirme kriterlerinde zafiyet gösterdiği tespit edilmiştir. Bu durumda kadın cinayetlerini aktarım dilinde uyulması gerektiği belirlenen sekiz kriterden beşini uygulama konusunda

81 “Son Dakika... Ceren Özdemir’in Katili İtiraf Etti: Kaçaçağımı Ona Söyledim!”, *Milliyet*, 23 Aralık 2019.

gazetenin ihmalleri olduğu anlaşılmaktadır. Gazete ele alınan toplam yirmi içerikten yedisinde kriterlerle örtüşecek içerik üreterek yüzde 35 oranında bir uyum sergilemiştir. Gazetenin sosyal medya paylaşımları ise kriterlere haber içeriklerinden daha uygundur. *Milliyet* sosyal medya paylaşımlarının yüzde 50'sinde kriterlere uygun içerik üretmişken internet haberlerinin yalnızca yüzde 20'sinde belirlenen kriterlere ağırlık vermiştir. Bu durum gazetenin sosyal medya içeriklerinde kendisini geliştirmesi ve internet haberlerinde de bahsedilen kriterlere göre doğru bir aktarım diline ağırlık vermesi gerektiğini göstermektedir.

TABLO 9. <i>MİLLİYET</i> GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU				
	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>				
<i>Şule Çet</i>				
<i>Emine Bulut</i>				
<i>Güleda Cankel</i>				
<i>Ceren Özdemir</i>				

HABERTÜRK GAZETESİ

Ecem Balcı Haber Analizi

Ecem Balcı cinayetine çeşitli şekillerde haberlerinde yer veren *Habertürk* inceleyen Twitter paylaşımlarının her ikisinde de Ecem Balcı'nın cinayet öncesine ait mutlu hallerinin olduğu fotoğrafları kullanmıştır. Suçlunun fotoğrafları yerine kurbanın günlük hayatını yansıtan halinin kullanılması doğru bir haber görseli tercihidir. Bu durum aynı zamanda kurban hikayesini ön plana çıkardığı için de haber aktarım kriterleri ile örtüşmektedir. Görsellerle beraber kullanılan başlıkların bilgi vermeye yönelik olması aynı zamanda haberleri başarılı bir noktaya ulaştırmaktadır.

GÖRSEL 40. HABERTÜRK GAZETESİNİN ECEM BALCI CİNAYETİ HABER ÖRNEKLERİ

Habertürk - #EvdeKal
@Haberturk

Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde 2018 yılında ortadan kaybolan ve ormanda gömülü halde cesedi bulunan 17 yaşındaki Ecem Balcı'nın cinayet zanlısı Süleyman K. hakkında ağırlaştırılmış müebbet cezası talep edildi

Duruşma 19 Kasım tarihine ertelendi
Haberin detayları için tıklayınız
haberturk.com

Habertürk - #EvdeKal
@Haberturk

Ecem'in katil zanlısı "işkence gördüm" dedi!

Mahkeme kamera kayıtlarını istedi
haberturk.com

Habertürk'ün internet sitesinde yayımlanan haberlerden "Ecem'in Katili Acılı Babayı Çılgına Çevirdi"⁸² başlıklı haber cinayetin ardından görülen dördüncü duruşmanın ayrıntılarına yer vermektedir. Ayrıca Ecem'in anneannesinin Ecem ve annesinin katil ile olan yakınlığına dair söyledikleri ayrıntılı şekilde okuyucuya sunulmuştur. Cinayetin aydınlatılmasına ya da kamu yararına hizmet etmeyen bu gibi kişisel bilgilerin kurban-suçlu hikayesi kriterine göre paylaşılması gerekir. İncelenen "Ecem Balcı Cinayeti Davasının 6'ncı Duruşması Başladı"⁸³ başlıklı bir diğer haber de devam eden dava sürecine dair bilgi vermek maksatlı kaleme alınmıştır. Bu haberde öncelikle fail başlık altı yazısında "annesinin erkek arkadaşı"

82 "Ecem'in Katili Acılı Babayı Çılgına Çevirdi", *Habertürk*, 30 Nisan 2019.

83 "Ecem Balcı Cinayeti Davasının 6'ncı Duruşması Başladı", *Habertürk*, 3 Ekim 2019.

olarak yanlış tanımlanmıştır. Bununla birlikte her ne kadar kurban hikayesi ön planda olsa da Ecem Balcı'nın annesine ve kendisine dair kişisel birçok bilginin paylaşılması dikkat çekmektedir. Kurban hikayesi bağlamında kişisel bilgilerin korunmasına dikkat edilmeli ve kurbanın olumlu yönlerine vurgu yapan bilgilere yer verilmelidir.

Şule Çet Haber Analizi

Şule Çet'in ölümünün ardından konuya dair birçok tartışma gündeme gelmiştir. Öncelikle “Cinayet mi intihar mı?” sorusunun cevabı araştırılmıştır. Gazeteler kamuoyunun yakından takip ettiği dava sürecinde akıldaki sorulara ilişkin çok sayıda haber yayımlamıştır. Bu bağlamda öncelikle *Habertürk*'ün popüler Twitter paylaşımları incelenmiştir. İlk olarak “Şule Çet Davası Başladı” başlığıyla toplumu bilgilendiren paylaşımında Şule'nin kendi fotoğrafına yer verilmiştir. Okuyucunun gördüğünde kurban ve yakınları ile empati kurmasını kolaylaştıracak şekilde cinayet anını hatırlatmayan ve mutlu görüntüleri paylaşan fotoğrafın kullanılması doğru bir haber görseli tercihi olmuştur. Diğer haber görselinde ise olay yerine ait inceleme görüntülerine yer verilmiştir. “Kadın cinayetlerinin sunumunda olay yeri, mağdur, ceset, suç aleti ve çoğu zaman failerin gülümseyen hallerine ilişkin görsellerin kullanılması ve bu sunumların adeta birer film karesi gibi servis edilmesi yanlıştır.”⁸⁴ Bu nedenle *Habertürk*'ün kullandığı fotoğraf kullanıma uygun değildir.

84 Coşkun ve Köse, “Hurriyet.com.tr’de Kadın Cinayeti Haberlerinin Retorik Haber Çözümleme Yöntemi Açısından İncelenişi”, s. 191-222.

Habertürk'ün internet sitesinde en çok okunan haberlere bakıldığında büyük bir kitlenin takipte olduğu davanın kararlarına ilişkin haberlerin ön planda olması şaşırtıcı değildir. “Son Dakika! Şule Çet Davasında Beklenen Karar Çıktı”⁸⁵ haberi bu bağlamda okuyucunun dikkatini çekmiştir. Haberde abartıdan uzak bilgi vermeye yönelik bir başlık tercih edilmiştir. Haber içeriğine bakıldığında da her bir sanık için verilen mahkeme kararı ayrı ayrı detayları ile okuyucuya aktarılmıştır. Hem sanıkların savunmaları hem de hakimin karar gerekçeleri haberde yer almıştır. Mahkeme kararını okuyucuya ileten haber kamu yararına hizmet etmektedir. Mahkeme sürecinin sonlanmasının ardından yayımlanan “Şule Çet Kimdir? Şule Çet Cinayeti Nasıl Oldu? Şule Çet Hakkında”⁸⁶ haberinde ise Şule Çet’e dair bilgi vermenin ötesinde cinayetin toplumda infiale neden olabilecek, korku uyandırabilecek ve kötü örnek teşkil edebilecek birçok ayrıntıya yer verilmiştir. Haberde “Gerekçeli kararda kan donduran detaylar vardı” denilerek cinayet öncesindeki tecavüz olayının kamusal herhangi bir yarara hizmet etmeyen bütün ayrıntılarına yer verilmesi yanlış bir haber dili kullanıldığını göstermektedir.

Emine Bulut Haber Analizi

Emine Bulut cinayeti sosyal medyada dolaşıma sokulan görüntüler nedeniyle Türkiye gündemini sarsmıştır. Toplumun bütün kesimlerinin ortak bir vicdan çerçevesinde lanetlediği bu cinayet medya araçları tarafından da yoğun şekilde haberleştirilmiştir. Bu haberlerde cinayet anına dair kanlı görüntülerin buzlanarak da olsa sık sık haberlerde kullanılması tepki çekmiştir. *Habertürk*'ün incelenen popüler Twitter paylaşımlarının ilkinde de sosyal medyada yayımlandığı için büyük dikkat çeken cinayet anına dair görüntüler kullanılmıştır. Emine Bulut'un yaralı hali buzlanarak da olsa verilmiştir. Haberin mahkemede delil olarak kullanıldığı söylenen görüntülere yer vermesi toplumda infiale neden olabilecek hatalı bir görsel tercihidir. İkinci görselde ise Emine Bulut'un kızı ile beraber poz verdiği bir görselin kullanıldığı görülmektedir. Küçük kızın yüzünün buzlandığı fotoğraf kurbanın hikayesini ön plana çıkardığı ve saldırıya uğramamış halini yansıttığı için doğru bir tercihtir. Haber aynı zamanda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kamusal bir mesele haline gelen bu olaya dair aileye verdiği destek mesajını ileterek toplum vicdanını rahatlatmaktadır.

85 “Son Dakika! Şule Çet Davasında Beklenen Karar Çıktı”, *Habertürk*, 4 Aralık 2019.

86 “Şule Çet Kimdir? Şule Çet Cinayeti Nasıl Oldu? Şule Çet Hakkında”, *Habertürk*, 20 Ocak 2020.

GÖRSEL 42. HABERTÜRK GAZETESİNİN EMİNE BULUT CİNAYETİ HABER ÖRNEKLERİ

Habertürk - #EvdeKal @Haberturk

#EmineBulut
Vahşet görüntüleri izlendi, salon karıştı!
Mahkeme başkanı uyardı: İsteyen dışarı çıksın
haberturk.com/emine-bulut-un...

ÖS 2:11 · 9 Eki 2019 · Twitter Web App

Habertürk - #EvdeKal @Haberturk · 24 Agu 2019
Cumhurbaşkanı Erdoğan, **Emine Bulut**'un babasıyla görüştü!

"Üzerimize düşeni yapmanın gayreti içinde olacağız"

"Bütün parti yönetimimle bu işi masaya yatırdık"
Haberin detayları için tıklayınız
haberturk.com

Türkiye gündeminde önemli bir yer tutan Emine Bulut cinayetinin dava süreci okuyucular tarafından büyük bir ilgiyle takip edilmiştir. Bu bağlamda *Habertürk*'te dava hakkında yayımlanan haberlerin daha popüler olduğu görülmüştür. "Emine Bulut'un Katili Bugün Hakim Karşısında"⁸⁷ başlıklı haber cinayetin ardından katilin hakim karşısında neler söylediği ve davanın seyrine dair ayrıntılı bilgilere yer vermiştir. Haber öncelikle katil için başlık altı yazısında "eski koca" sıfatını kullanarak faile yönelik hatalı bir tanımlama yapmıştır. Haber içeriğinde katile dair verilen bilgiler arasında eski eşi olduğunun belirtilmesinde sorun olmasa da başlık ya da alt başlık gibi dikkat çeken bölümlerde fail ve kurban arasındaki yakınlığa vurgu yapan tanımlamaların kullanılmaması gereklidir. Ayrıca cinayetin işlenme gerekçesi olarak "çocuğunu görememe ve Emine Bulut'un yeniden evlenme durumu" katil ve kurbanın şahsi mesajlarından yola çıkarak cinayetin nedeni olarak sunulmuş bir gerekçelendirme yapılmasının önü açılmıştır. Bu tür bir cinayetin hiçbir gerekçesi olamayacağından katilin kendisini savunmak için ileri sürdüğü iddialar haberlere konu olmamalıdır. Daha da önemlisi benzer durumdaki başka kadınlar için bu tür gerekçeler birer korku sebebine dönüşebilmektedir. Bu nedenle haberlerde cinayetin gerekçesine dair bu gibi ifadeler yer verilmemelidir. "Son Dakika: Türkiye Emine Bulut'a Ağlıyor! Emine Bulut Cinayetinin Tüm Ayrıntıları"⁸⁸ haberi ise bir yandan cinayete dair kamuyu bilgilendirmeye yönelik bilgi paylaşımı yaparken bir yandan da cinayet anının görüntülerine video olarak içerikte yer vererek toplumda uyanan infiali artırmaktadır. Ayrıca cinayet öncesinde failin kurbanı yönelik tehditlerine ve saldırısının planlanma

87 "Emine Bulut'un Katili Bugün Hakim Karşısında", *Habertürk*, 9 Ekim 2019.

88 "Son Dakika: Türkiye Emine Bulut'a Ağlıyor! Emine Bulut Cinayetinin Tüm Ayrıntıları", *Habertürk*, 24 Ağustos 2019.

aşamasına genişçe yer verilmesi korku uyandırabilmektedir. Haberde siyasiler ve medya çalışanları gibi toplumun sesi olan kişilerin cinayete yönelik tepkilerine yer verilmesi kamu vicdanını bir nebze olsun rahatlatmaktadır.

Güleda Cankel Haber Analizi

2019'da gerçekleşen Güleda Cankel cinayetine dair *Habertürk*'ün Twitter hesabından yayımlanan popüler paylaşımlar aşağıdaki gibidir.

Gazetenin incelenen ilk sosyal medya paylaşımı katilin tutuklanmış fotoğrafına yer vererek kamu vicdanını rahatlatmaktadır. *Habertürk* her ne kadar “Kan Donduran Açıklamalar” gibi sansasyonel bir başlık tercih etmiş olsa da incelenen gazeteler arasında Güleda Cankel cinayetinde katilin tutuklu haline yer veren az sayıdaki gazeteden biridir. Birçok haber katilin kurban ile arkadaşlığı sırasında birlikte çekildikleri fotoğrafları paylaşarak haberin yönünü saptırmıştır. İkinci görsel ise Güleda Cankel’in mutlu zamanlarına ait bir fotoğrafı katilin tutuklanmış fotoğrafıyla birlikte sunmuştur. Kurban ve katilin yan yana fotoğraflarının kullanılması kamu vicdanını rahatsız edebileceği için hatalı bir görsel kullanımıdır.

Güleda Cankel’in ölümünün ardından cinayete ilişkin dava süreci medya organları aracılığıyla yoğun şekilde takip edilmiştir. Kimi haberler dava sürecini ve katilin alacağı cezayı öne çıkarırken kimi haberler ise sansasyonel ve kurban yakınlarını yaralayıcı şekilde verilmiştir. *Habertürk*'ün konuyla ilgili çok okunanlardan “Güleda'nın Davası Başladı! 'Bıçağı Göğsüne Bastırdım!’”⁸⁹ haberi başlık ve içerik açısından toplumda infiale neden olabilecek içeriktedir. Haber öncelikle cinayeti işleyen katili kalın punto ile yazılan başlık altı yazısında “eski erkek arka-

89 “Güleda'nın Davası Başladı! 'Bıçağı Göğsüne Bastırdım!’”, *Habertürk*, 25 Şubat 2020.

daş” olarak tanımlayarak maktul ile aralarındaki duygusal bağa dikkat çekmiştir. Ayrıca birlikte oldukları zamanlara ait fotoğraflarının haber içeriğine yerleştirilmesi cinayete romantik bir boyut kazandırarak suçun sevginin arkasına itilmesine neden olabilmektedir. Haberde katilin cinayet anına dair ayrıntılı açıklamalarına ve maktule yaşattıklarına genişçe yer verilmesi okuyucuda infiale neden olmakta ve kurban hikayesi yerine suçlu hikayesini ön plana çıkarmaktadır. “Vahşice Öldürülmüştü! Güleda’nın Annesi Konuştu!”⁹⁰ başlıklı haber cinayetin ardından ilk defa konuşan acılı ailenin sözlerini haberleştirmiştir. Güleda’nın sakin, uyumlu, sevecen bir genç kız olduğunu anlatan ailenin paylaşımları okurların ailenin acısını paylaşmaları ve manevi destek olmaları noktasında oldukça önemlidir. Bu açıdan başarılı bir örnek olabilecek haber aile ile yapılan röportajdan önce ise cinayete dair ayrıntıları “ayrılmak istediği erkek arkadaşı Zafer Pehlivan (19) tarafından boğazı sıkıldıktan sonra kalbinden bıçaklanarak öldürüldü” gibi sansasyonel ifadelerle sunduğu için kriterlere uygun değildir. Haber hem cinayetin işlenmesine dair yanlış bir gerekçelendirme sunmakta hem kişiler arasındaki duygusal ilişkiye dikkat çekerek olayı romantikleştirmekte hem de cinayet ayrıntılarını sansasyonel şekilde vererek infial uyandırmaktadır.

Ceren Özdemir Haber Analizi

2019’un sonlarına doğru meydana gelen Ceren Özdemir cinayeti Türk toplumunda büyük bir üzüntü ve öfkeyle karşılanmıştır. Failin tespit edilip tutuklanması vatandaşları ve maktulün yakınlarını bir nebze olsun rahatlatırsa da yaşananlar toplumun hemen her kesiminde infiale neden olmuştur. Olaya dair en çok konuşulan konulardan biri ne yazık ki kurbandan ziyade katilin kim olduğu ve cinayeti nasıl işlediği olmuştur. Bu durum *Habertürk*’ün popüler sosyal medya paylaşımlarından da anlaşılmaktadır.

Katilin cinayeti neden ve nasıl işlediğine dair açıklamaları “Güçsüz kadınları kendime hedef seçiyordum. Çantasını almak istedim. Camdan bakan bir kişi olduğu için öldürdüm” cümleleri ile birlikte video haber ile takipçilere iletilmiştir. Haber katilin bu açıklamalarını ön plana çıkararak özellikle kadınlar için haberi bir “korku öznesi”ne dönüştürmüştür. Bu gibi ifadeler okuyucuda korku uyandırabilmektedir. Ayrıca videoda katilin Ceren’i takip ettiği kamera görüntülerinin kullanılması hem korku uyandırmakta hem de infiale neden olmaktadır. Gazetenin en popüler diğer sosyal medya paylaşımı ise katilin halk ta-

90 “Vahşice Öldürülmüştü! Güleda’nın Annesi Konuştu!”, *Habertürk*, 24 Şubat 2020.

rafından tespit edilip yakalandığı anın fotoğrafını “Ceren Özdemir Katili İkinci Kez Hakim Karşısında” başlığıyla sunan haber olmuştur. Hem fotoğraf hem de başlık okuyucuya bilgi vermeye ve kamu vicdanını rahatlatmaya yönelik olduğu için başarılıdır.

Olayın toplumda büyük etki yarattığı davaya dair haberlerin çokça okunmasından da anlaşılmaktadır. *Habertürk* gazetesinde konuyla ilgili en çok okunan içerikler dava sürecini aktaran haberlere aittir. “Ceren Özdemir Cinayetinde 2’nci Duruşma”⁹¹ başlıklı haber hakim karşısına çıkan katilin kendisini savunmak için “psikolojik durumu”nu öne sürdüğünü ancak mahkemenin akıl sağlığı tam raporuna göre müebbet hapis cezası aldığını söylemektedir. Cinayetin ayrıntılarına ya da sansasyonel bir ifadeye yer vermeyen haber kamuyu bilgilendirmeye yöneliktir. “Ceren Özdemir Davasında Gerekçeli Karar: İnsan Öldürmüş Olmak için Cinayeti İşledi!”⁹² haberi de katilin aldığı müebbet hapis cezasının ayrıntılı kararını sunmaktadır. Katile yönelik “akıl sağlığı” ile ilgili şüphelere açıklık getiren haber cezai ehliyetinin olduğu kesinleştirilen katilin sadece insan öldürmek istediği için Ceren’i öldürdüğünü söylemiştir. Birçok kadın cinayeti haberinde katilin psikolojik durumu olayın nedeni olarak gösterildiği için yine aynı sorunun gündeme geldiği görülmektedir. Ancak kriterlerde de belirtildiği gibi failin psikolojik durumu cinayet nedeni olarak sunulmamalıdır. Haber cinayeti katilin psikolojik durumu üzerinden açıklamadığı için kriterlere uygundur. Haber içeriği genel olarak okuyucuya katilin aldığı ceza ile ilgili bilgi vermiştir.

91 “Ceren Özdemir Cinayetinde 2’nci Duruşma”, *Habertürk*, 20 Ocak 2020.

92 “Ceren Özdemir Davasında Gerekçeli Karar: İnsan Öldürmüş Olmak için Cinayeti İşledi!”, *Habertürk*, 12 Şubat 2020.

Sonuç

Habertürk'ün kadın cinayetlerini aktarırken nasıl bir dil benimsediği ve söylem geliştirdiği rapor kapsamında ele alınan olaylara dair yayımladığı popüler sosyal medya paylaşımları ve internet haberleri üzerinden değerlendirilmiştir. Ulusal ve uluslararası literatürü baz alarak saptanan kriterler çerçevesinde yapılan incelemeler sonucu gazetenin haberlerinde şu hataları yaptığı gözlemlenmiştir: faili yanlış tanıma, kurban-suçlu hikayesi aktarırken doğru bir dil kullanmama, infial ve korkuya neden olabilecek içerik üretme, hatalı görsel tercihinde bulunma ve cinayete dair yanlış gerekçelendirmeler sunma. Bu durumda incelenen içeriklerde sekiz kriterden beş tanesine riayet edilmediği söylenebilir. Gazetenin rapor kapsamında irdelenen yirmi içerikten dokuzu yani yüzde 45'lik bölümü raporda belirlenen kriterlere uygun hazırlanmıştır. İncelenen sosyal medya paylaşımlarının yüzde 60'ı ve internet haberlerinin de yüzde 30'u kriterlerle örtüşecek şekilde sunulmuştur. *Habertürk*'ün sosyal medya paylaşımlarının kalitesini artırması ve internet haberi yayımlama konusunda ise daha özenli bir dil geliştirmesi gerekmektedir.

TABLO 10. HABERTÜRK GAZETESİ GENEL PERFORMANS TABLOSU

	1. Sosyal Medya Paylaşımı	2. Sosyal Medya Paylaşımı	1. Haber İçeriği	2. Haber İçeriği
<i>Ecem Balcı</i>	Yeşil	Yeşil	Kırmızı	Kırmızı
<i>Şule Çet</i>	Yeşil	Kırmızı	Yeşil	Kırmızı
<i>Emine Bulut</i>	Kırmızı	Yeşil	Kırmızı	Kırmızı
<i>Güleda Cankel</i>	Yeşil	Kırmızı	Kırmızı	Kırmızı
<i>Ceren Özdemir</i>	Kırmızı	Yeşil	Yeşil	Yeşil

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kadın cinayetleri oldukça önemli bir toplumsal mesele olarak medyada sıkça yer bulmaktadır. Ancak bu olaylar kimi zaman bir “toplumsal mesele” olmanın ötesinde sansasyonel ya da trajik şekillerde sunulmakta ve bu tutum kamu yararının tersine bir döngüye hizmet etmektedir. Bu noktada medyanın kadın cinayetlerini aktarımı kimi zaman kullandığı haber dili nedeniyle büyük bir sorundur. Ancak aynı zamanda kamuoyu üzerindeki etkisi nedeniyle de bu sorunun çözümünün bizzat kendisidir.⁹³

Kadın cinayetlerinin bir “sosyal problem” olarak algılanmayarak yalnızca üçüncü sayfa haberi olarak verilmesi ve raporda bahsedilen kriterlere uygun bir yazım dili kullanılmaması medyanın neden olduğu en temel problemlerden biridir. Bu nedenle medyanın öncelikle kadın cinayetlerini bir sosyal mesele olarak tanımlaması ve okuyucuya bu mesajı ileten içeriklerle haberleri vermesi gerekir. Bu durum öncelikle kadına şiddet ya da tehdit gibi benzer durumların içerisinde bulunan ya da şahit olan kişilere bireysel olarak sorunu tespit etme ve buna göre harekete geçme imkanı sağlayacaktır.⁹⁴ Bir sorunun doğru bir çerçeve içerisinde sunulması sosyal seviyede o sorunun çözümü için bir formül bulmaya yardım edecektir.⁹⁵ Sonuç olarak medyanın kadın cinayetlerini sunma şekli toplumun bu

---

93 Ray Surette, *Media, Crime, and Criminal Justice: Images, Realities and Policies*, (Thomson, Belmont: 2007).

94 Liz Kelly, “How Women Define Their Experiences of Violence”, *Feminist Perspectives on Wife Abuse*, ed. K. Yllo ve M. Bograd, (Sage, Newbury Park: 1988), s. 114-132.

95 Meeta Mehrotra, “The Social Construction of Wife Abuse: Experiences of Asian Indian Women in the United States”, *Violence Against Women*, Sayı: 5, (1999), s. 619-640.

meseleye bakış açısını, sosyal algısını, sorunun tespit ve çözüm aşamalarını ciddi şekilde etkilediğinden son derece hayatidir.

Rapor bu nedenle Türkiye'nin ana akım medya araçlarını içine alacak şekilde kadın cinayetlerinin internet haberleri ve sosyal medya paylaşımlarında nasıl işlendiğini konu edinmektedir. Uluslararası literatür baz alınarak hazırlanan kriterlere göre her bir gazete için belirli kadın cinayetleri üzerinden değerlendirmeler yapılmaktadır.

- Tüm gazetelerin rapor kapsamında belirlenen kriterlere uygunluk durumuna Tablo 11'de yer verilmiştir. İncelenen gazetelerden *Cumhuriyet* yüzde 30, *Sözcü* yüzde 35, *BirGün* yüzde 40, *Sabah* yüzde 60, *Star* yüzde 60, *Yeni Şafak* yüzde 45, *Hürriyet* yüzde 45, *Milliyet* yüzde 35 ve *Habertürk* yüzde 45 oranında kriterle örtüşecek şekilde kadın cinayeti haberlerini aktarım ilkelerine uygun içerik üretmiştir.
- Gazetelerin sosyal medya ve haber içerik performanslarına ayrı ayrı bakıldığında genel olarak gazetelerin sosyal medya paylaşımlarında haber içeriklerinden daha başarılı olduğu söylenebilir. Sosyal medya alanında *Star* yüzde 70, *Habertürk* yüzde 60 ve *BirGün* yüzde 60 oranı ile kadın cinayeti haberlerini aktarım ilkelerine uygun en fazla paylaşımda bulunan gazeteler olmuştur. Bu gazeteleri sırasıyla *Sabah*, *Milliyet*, *Yeni Şafak*, *Sözcü* ve *Cumhuriyet* takip etmiştir.
- Haber içeriklerinde ise yüzde 70 oranı ile *Sabah* ve yüzde 50 ile *Star* ve *Hürriyet* kriterlere göre en fazla hassasiyeti gösteren gazeteler olmuştur. Bu gazeteleri yüzde 40 ile *Yeni Şafak*, yüzde 30 ile *Habertürk*, yüzde 20 ile *Milliyet*, *BirGün*, *Sözcü* ve *Cumhuriyet* takip etmiştir.

TABLO 11. TÜM GAZETELERİN KRİTERLERE GÖRE GENEL BAŞARI DURUMU (YÜZDE)

	<i>Cumhuriyet</i>	<i>Sözcü</i>	<i>BirGün</i>	<i>Sabah</i>	<i>Star</i>	<i>Yeni Şafak</i>	<i>Hürriyet</i>	<i>Milliyet</i>	<i>Habertürk</i>
S.M.	40	50	60	50	70	50	40	50	60
İ.H.	20	20	20	70	50	40	50	20	30
TOP.	30	35	40	60	60	45	45	35	45

KRİTERLERE GÖRE GAZETELERE ÖNERİLER

- Gazetelerin sosyal medya paylaşımları ve haber içeriklerinde hangi kriterler bağlamında zafiyette bulunduğu Tablo 12'de gösterilmiştir. Bu tabloya göre tüm gazetelerin “infial-korku uyandırdığı”, fail ve kurbanın yakınlığı-

TABLO 12. KRİTERLERE GÖRE GAZETELERİN GENEL PERFORMANSLARI									
	Yanlış Gerekçe	İnfial-Korku Uyandırma	Sıklık Belirtme	Hedef Gösterme	Psikolojik Durum	Failin Yanlış Tanımlanması	Kurban-Suçlu Hikayesi	Görsel Kullanımı	
<i>Cumhuriyet</i>									
<i>Sözcü</i>									
<i>BirGün</i>									
<i>Sabah</i>									
<i>Star</i>									
<i>Yeni Şafak</i>									
<i>Hürriyet</i>									
<i>Milliyet</i>									
<i>Habertürk</i>									

na vurgu yapan sıfatların kullanımına vurgu yaparak “faili yanlış tanımladığı”, “kurban-suçlu hikayesi” aktarımında yanlış bir tutum sergilediği ve “hatalı görsel” kullandığı haberlere ve sosyal medya paylaşımlarına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu dört kriter bütün gazetelerin en çok ihlal ettiği noktaları göstermektedir. Rapor kapsamında incelenen dokuz gazete de bu kriterlere dikkat ederek haber ve sosyal medya paylaşımı üretmeye dikkat etmelidir.

- Toplumun kadın cinayetlerine bakış açısını belirleme noktasında cinayet haberlerinin hangi temalar etrafında şekillendiği oldukça önemlidir. Cinayetlerin romantikleştirilerek ya da “aile içi şiddet” kullanımını destekleyecek şekilde zihinlerde kısmen meşrulaştırılarak verilmesi sakıncalıdır. Kurban ve katilin yakınlığı bu haberlerde odak noktası olmamalı ve suçlu farklı özellikleri üzerinden tanımlanarak haber başlık ve alt başlıklarında yer almalıdır.
- Aynı zamanda haberlerde kurban hikayesi yerine suçlu hikayesinin ön plana çıkarılması ve olayın toplumsal yönünü gölgede bırakacak şekilde korku ve infial uyandırılarak verilmesi kadın cinayetlerine dair sergilenmesi gereken habercilik değerleriyle uyumsuzdur.
- Bu bağlamda kullanılan görsel tercihlerine de dikkat edilmeli, suçlunun itibar uyandıracak ya da gülümseyen, kurban ile beraber fotoğraflarına ya da olay yerine ve zamanına ait fotoğraflara, kurbanın yaralı ve şiddet görmüş haline haberlerde yer verilmemelidir.
- İçeriklerde daha çok okunma ve tık alma gibi kaygılarla cinayet detaylarına yer verilmemelidir.
- Hem sosyal medya paylaşımları hem de haber içeriklerinde büyük oranda kurban ve katillerin sosyal medya hesaplarından alındığı anlaşılan fotoğraflar kullanılmaktadır. Gazeteler bu noktada hazır fotoğrafları kullanmak yerine kendi görsel içeriklerini üretmeye çalışmalıdır.
- Gazeteler muhabirlerine bu konuda duyarlılık sağlayacak eğitimler verilmelidir. Örneğin bu raporda derlenen kriterler muhabirlerle paylaşılmalıdır. Kadın cinayeti haberleri için bir *check-list* oluşturulmalı ve kriterleri sağlamayan haberler girilmemelidir.

- Tüm gazeteler için ortaklık gösteren dört kriterin ihlalden sonra en fazla zafiyet gösterilen kriter “yanlış gerekçelendirme” olmuştur. *Cumhuriyet*, *Star*, *Yeni Şafak*, *Hürriyet*, *Milliyet* ve *Habertürk* gazeteleri sosyal medya paylaşımı ve haber içeriklerinde cinayet haberini toplumun cinayeti yanlış gerekçelendirmesine neden olacak şekilde aktarmıştır. Bu tür haberlerde “Ayrılmak istediği erkek arkadaşı tarafından öldürüldü” ya da “kızını göstermediği için eski eşini öldüren” gibi cinayetin işlenme nedenine dair suçlunun anlatımını referans alan kullanımlara yer verilmemelidir. Nitekim kadın cinayetlerinin meydana gelmesinin sebebi cinayeti işleyen kişinin kendisidir.
- Cinayet haberini “failin psikolojik durumuna vurgu” yaparak aktaran iki gazete bulunmaktadır. *Cumhuriyet* ve *Hürriyet* gazeteleri cinayet haberlerinde failin psikolojik durumunu ve bu duruma neden olan etmenleri ön plana çıkarmıştır. Bu durum okuyucunun kurban yerine suçlu ile empati kurmasına neden olabilir. “Yetimhanede büyüyen”, “babası da dayısını öldüren”, “hapisanede tecavüze uğrayan” gibi ifadelerin katilin psikolojik durumu ve cinayeti işlemesine neden olan psikolojik unsurlar olarak sunulması bu bağlamda hatalıdır.
- Kadın cinayetleri haberleştirilirken “sıklık belirten kelimelerin kullanılması” bu tür olayların sıradanlaştırılmasına neden olabilir. Kamuoyunun cinayetlere dair algısını etkileyecek olan sıklık belirten kelimeler olayın mahiyetine zarar verebileceği için haberlerde yer almamalıdır. Bu noktada *Sözcü* ve *BirGün* gazetelerinin daha özenli olması gerekmektedir.
- “Hedef gösterme” yani bir kişiyi, grubu ya da mercii suçlayıcı bir dil kullanma ya da nefret söyleminde bulunma cinayet haberlerinde yer almaması gereken başka bir husustur. İncelenen gazeteler içinde yalnızca seküler merkez medya olarak tanımlanan *Cumhuriyet* ve *BirGün* gazeteleri içeriklerinde hedef göstermede bulunmuştur. Kimi zaman hükümetin, kimi zaman bir dernek yöneticisi üzerinden toplumun belirli bir kesiminin hedef gösterildiği incelenen içeriklerden anlaşılmaktadır. Seküler merkez medya bu bağlamda konunun toplumsal yönüne odaklanmalıdır. Kadın cinayetlerinin çözümü noktasında toplumun bütün kesimlerinin ve yetkililerin ortak hareket etmesi gerektiğini unutmamalı ve bu nedenle gazeteler çeşitli kurumlara, kişilere ve toplumun belirli bir kesimine yönelik suçlayıcı bir dilden ziyade dayanışma mesajlarına yer vermeyi tercih etmelidir.

KAMUYA-DEVLETE ÖNERİLER

- Medya araçları için kadın cinayetlerinin aktarımına dair resmi ve kesin kriterler belirlenmelidir.
- Bu kriterlerin uygulanıp uygulanmadığı RTÜK benzeri bir kurum tarafından takip edilmelidir. Nitekim gazetelerin öz denetimi en temel gereklilik olmakla beraber haberlerde zaman zaman farkında olunmayan hatalar da yapılabilmektedir. Bu tür durumların önüne geçebilmek adına resmi bir denetim mekanizması gereklidir.
- Oluşturulacak denetim kurumu Türkiye Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü gibi kurumlarla dirsek temasında olmalı ve denetimlerini bu şekilde gerçekleştirmelidir.
- Ayrıca toplumun nabzını tutan en önemli enstitüler olan sivil toplum kuruluşları (STK) da bu çalışmaya dahil edilmelidir. Kadın sorunlarını ve çalışmalarını merkeze alan KADEM gibi kuruluşların fikirleri bu bağlamda değerlidir.
- Resmi makamlar, yetkililer ve STK'ların yanı sıra bu alanda çalışan akademisyenlerden seçilen kişiler de ilgili denetim mekanizmasında bulunmalıdır.
- Medya araçları denetimlerinde aşamalı yaptırımlar uygulanmalıdır. Haber içeriklerinde belirlenen çerçevenin dışına çıkan mecralara önce uyarıda bulunulmalı ve hataların tekrarı halinde ise sorunu çözmeye yönelik cezai işlemler uygulanmalıdır.
- Kadın cinayetlerinin aktarım dilinde iyileşmeye giden mecralar için teşvik ve ödül mekanizması geliştirilmelidir. Her bir gazete ve medya aracı için bir puanlama sistemi geliştirilmeli ve bu puanlamaya göre başarılı olan medya organları için senelik devlet teşviki verilmelidir.

SEKTÖRE ÖNERİLER

- Kadın cinayetlerinin haberleştirilmesi noktasında en önemli görev medya çalışanlarına düşmektedir. Bu nedenle yayın organları çalışanlarını öz denetim mekanizması geliştirmeleri konusunda uyarmalıdır.
- Zaman zaman gerçekleşen hataların bir kısmı bu alanda yeterli bilgi birikimine sahip olmamaktan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle medya araçları çalışanlarına ilgili etik ilkeleri ve uygun habercilik dilini anlatan eğitimler verilmelidir.

- Medya alanında etkili olan mesleki örgütler ve STK'lar da kadın cinayetlerine dair yayımlanan haberlerin takipçisi olmalı, gazetecilik meslek ilkelere ve cinayet haberlerinin aktarımına ilişkin habercilik değerlerine aykırı bir durum tespit ettiklerinde hem medya araçları hem de ilgili kuruluşlarla paylaşmalıdır.
- Gazeteler bu tür olayları haberleştirirken meselenin toplumsal yönünü göz ardı etmemeli ve hazırlayacakları haberlerin toplum üzerindeki etkisini hesap ederek kamu yararı çerçevesinde haber üretmeye dikkat etmelidir.

KEVSER HÜLYA AKDEMİR

2015'te İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun olmuştur. 2016'da aynı üniversitenin Sosyoloji bölümünde çift anadal programını tamamlamıştır. Yüksek lisansını İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Programı'nda 2018'de tamamlamış aynı yıl İstanbul Medeniyet Üniversitesi Kamu Yönetimi doktora programına kabul edilmiştir. Ocak 2017'de SETA İstanbul Toplum ve Medya Araştırmaları Direktörlüğü'nde araştırma asistanı olarak çalışmaya başlayan Akdemir'in akademik ilgi alanları arasında siyaset psikolojisi, medya-siyaset ilişkisi ve siyasal iletişim yer almaktadır.

TÜRK MEDYASINDA KADIN CİNAYETLERİ

KEVSER HÜLYA AKDEMİR

Kadınların toplumda değişen konumu modernleşmenin de etkisi ile oldukça sık gündeme gelmektedir. Kadınların çeşitlenen ve çoğullaşan statülerinin getirdiği haklar ise çoğu zaman bu hakların ihlalinin neden olduğu suçlarla birlikte anılmaktadır. Kadınlara yönelik işlenen suçların başında ise hiç şüphesiz yaşama hakkını gasp eden cinayetler gelmektedir. Kadın cinayetlerinin çözümünde asıl olan toplumun meseleye bakış açısını doğru inşa edebilmesidir. Bu durumda hem karar alıcıların düşüncelerinin hem de kamuoyu algısının şekillenmesinde en önemli etken olan medyanın konuyu doğru şekilde ele alması ve uygun bir haber dili geliştirerek sunması hayati önem taşımaktadır.

Bu rapor kadın cinayetlerini haberleştirirken medya organlarının hangi kriterlere göre yayın dili geliştirmesi gerektiğini tartışmak amacıyla hazırlanmıştır. Rapor uluslararası literatürü baz alarak toplumun meseleye en doğru ve sağlıklı şekilde yaklaşmasını sağlayacak haber diline dair çeşitli kriter önerileri sunmaktadır. Bu kriterler çerçevesinde Türk medyasında etkili olduğu düşünülen ana akım gazetelerin belirlenen kadın cinayetleri sonrası yayınladığı internet haberleri ve sosyal medya paylaşımları incelenmektedir. Raporun amacı gazetelerin hatalarını göstermek ya da incelenen gazeteler arasında bir performans sıralaması sunmak olmayıp kriterler çerçevesinde ortaklık gösteren zafiyet alanlarının giderilmesi için neler yapılabileceğini tartışmaktır.